

Ouderbetrokkenheid en opvoeding

"Opvoeden en onderwijs, spiegels voor de toekomst."

Esma Celik (2010)

Klaske Komrij

Ouderbetrokkenheid en opvoeding

“Leerkrachten en ouders als partners bij de opvoeding”

(P. de Vries, 2010)

Naam: Klaske Komrij

Opleiding leraar basisonderwijs

Minor Special Educational Needs

Leerjaar 4

Relatienummer: 142972

Begeleider: Joanneke Kuipers

December 2013

Voorwoord

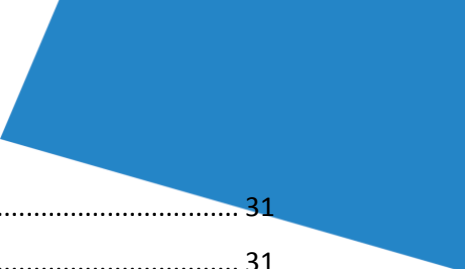
Voor u ligt een scriptie met als onderwerp ouderbetrokkenheid en opvoeding. Er is onderzoek gedaan naar de mate van ouderbetrokkenheid op de basisschool. Het doel van het onderzoek is om de ouderbetrokkenheid te verbeteren en leerkrachten en ouders meer op één lijn te krijgen op het gebied van opvoeding. De resultaten van het onderzoek zijn weergegeven in dit verslag.

Graag wil ik hierbij de basisschool die mij de mogelijkheid heeft geboden om dit onderzoek op te stellen bedanken. In het bijzonder wil ik de directrice van de school bedanken, die mij goed heeft ondersteund bij het onderzoek. Ook wil ik graag mijn minorbegeleider Joanneke Kuipers van Stenden Hogeschool bedanken voor haar goede begeleiding.

Klaske Komrij
December 2013

Inhoudsopgave

Inleiding	6
1. Opvoeding	7
1.1 Inleiding	7
1.2 Opvattingen over opvoeding	7
1.3 Waar opvoeding naar moet leiden	8
1.4 De opvoeding door de jaren heen	9
1.5 Verschillen tussen jongens en meisjes	12
1.6 Opvoedingslijnen en opvoedingsstijlen	13
1.7 Opvoeding op school	14
2. Betrokkenheid op de basisschool	16
2.1 Inleiding	16
2.2 Ouderbetrokkenheid	16
2.3 Vormen van ouderbetrokkenheid	17
3. Het praktijkonderzoek	19
3.1 Inleiding	19
3.2. Uitkomsten enquête	20
3.2.2 <i>Uitkomsten thuissituatie</i>	21
3.2.3 <i>Uitkomsten contact met school</i>	23
3.3 Mondeling interview	27
4. Verantwoording onderzoek	28
4.1 Inleiding	28
4.2 Probleemstelling en onderzoeksvraag	28
4.3 Onderzoekontwerp	28
4.4 Onderzoeksinstrument	28
4.5 Variabelen en onderzoekseenheden	29
4.6 Testfase	29
4.7 Storende factoren	29
4.8 Populatie (N) en steekproef (n)	29
4.9 Respons	30
4.10 Betrouwbaarheid en validiteit	30
5. Conclusies en aanbevelingen	31

5.1 Inleiding	31
5.2 Conclusie	31
5.3 Aanbevelingen	32
Literatuurlijst	34
Bijlagen	35
Bijlage 1: Enquête voor ouders en leerkrachten	35
Bijlage 2: Mondeling interview met de directrice over ouderbetrokkenheid en opvoeding.....	40
Bijlage 3: Onderzoeksopzet	41
Bijlage 4: Onderzoeklogboek.....	44

Inleiding

Ouderbetrokkenheid en opvoeding zijn belangrijke begrippen in het onderwijs. Voor de onderzoeksvraag is bewust gekozen. Onderwijs verandert door de jaren heen, maar de opvoeding ook. Leerkrachten en ouders zijn partners in de opvoeding!

In dit onderzoek zal antwoord gegeven worden op de onderzoeksvraag: *“In welke mate is er sprake van ouderbetrokkenheid met betrekking tot opvoeding thuis en betrokkenheid op school op CBS de R?”*

Omdat ouderbetrokkenheid een breed begrip is, zal er in dit verslag ingegaan worden op de volgende twee onderwerpen:

- Opvoeding
- Betrokkenheid op school

In het eerste hoofdstuk is een literatuuronderzoek te vinden over de opvoeding van het kind. Vervolgens wordt in het tweede hoofdstuk verder ingegaan op de betrokkenheid van de ouders bij de basisschool. Het praktijkonderzoek wordt vervolgens toegelicht in het derde hoofdstuk.

Het praktijkonderzoek heeft plaatsgevonden op een school in Dokkum. In het derde hoofdstuk zijn alle resultaten van dit onderzoek te vinden. De verantwoording volgt in het hoofdstuk hierna.

Na het literatuuronderzoek en het praktijkonderzoek vindt u de conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek. Hier zal antwoord worden gegeven op de onderzoeksvraag. De aanbevelingen kunnen worden toegepast, om de ouderbetrokkenheid te verbeteren.

De instrumenten die zijn gebruikt om dit onderzoek uit te voeren, zijn bijgevoegd aan deze scriptie. Dit kunt u vinden aan het einde van dit verslag.

1. Opvoeding

1.1 Inleiding

De volgende twee hoofdstukken bevatten het theoretische deel van het onderzoek. In dit hoofdstuk staat de opvoeding van kinderen centraal. Hier gaat het over de opvoeding thuis, maar ook over de opvoeding op school. We beginnen het hoofdstuk met opvoeding als begrip in het dagelijks leven. De opvoeding is de afgelopen jaren veranderd. Verschillende reform-pedagogen hebben een oordeel over de veranderde opvoeding gevormd.

Het hoofdstuk is opgedeeld in verschillende paragrafen. Per paragraaf wordt een vraag beantwoord vanuit de literatuur. De volgende deelvragen komen aan bod:

- Wat verstaan we onder opvoeding?
- Waar moet opvoeding naar leiden?
- Hoe ging de opvoeding er vroeger aan toe op school?
- Verschilt de opvoeding van een jongen en een meisje?
- Wat voor opvoedingsstijlen zijn er?
- Wat wordt er verwacht van de opvoeding op school?

Al deze deelvragen zullen niet terug komen in het praktijkgedeelte, omdat niet iedere deelvraag van belang is voor het onderzoek. Omdat het onderzoek niet té uitgebreid dient te worden, zijn voor het vinden van een antwoord een aantal deelvragen geselecteerd om nader op in te gaan.

Het literatuuronderzoek in de eerste twee hoofdstukken is van belang, om het gehele onderzoek goed uit te kunnen voeren. Deze vragen komen voort uit de onderzoeksvraag: *“In welke mate leidt ouderbetrokkenheid tot een betere relatie met school op het gebied van opvoeding?”*

1.2 Opvattingen over opvoeding

Er zijn verschillende opvattingen over opvoeding. In deze paragraaf gaan we nader in op wat er in de literatuur gezegd wordt over opvoeding. Er komen verschillende auteurs aan bod.

“Opvoeding is iedere invloed die mensen, bedoeld of onbedoeld, uitoefenen op de ontwikkeling van een kind” (Diekstra, 2010). Volgens deze definitie heeft iedereen die bewust of onbewust met een kind in aanraking komt, invloed op een kind. Hier is Janssen (2011) het niet mee eens. Als we het hebben over opvoeding, bedoelen we in feite opvoedingsrelaties, bijvoorbeeld: de relatie tussen ouders (of andere opvoeders) en het kind. Opvoeding vindt plaats binnen een relatie. Ouders en andere opvoeders willen invloed uitoefenen op een kind en het daarmee begeleiden op weg naar volwassenheid. Ze willen hun helpen om daar te komen. Er zijn ook opvoedingsrelaties die de intentie niet hebben om het kind naar volwassenheid te leiden. De definitie zou dus volgens Janssen bijgesteld kunnen worden: “Opvoeding is iedere invloed die mensen, die een opvoedingsrelatie met het kind hebben en daarmee de intentie om het te begeleiden op weg naar volwassenheid, uitoefenen op de ontwikkeling van het kind”. (Janssen, 2011)

Molen, van der. (1993) lijkt het met deze definitie eens te zijn. Zoals hij in zijn boek vermeldt, worden kinderen meestal door hun ouders opgevoed, of door één van hun ouders. Maar ook vertelt hij, dat er meerdere mensen bij het opvoeden zijn betrokken. Als kinderen naar school gaan, worden ze hier opgevoed. Naast de opvoeders thuis en op school zijn er ook nog andere ‘vage’ opvoeders. Zo kan

gedacht worden aan de televisie en de computer, de boeken die kinderen lezen, enzovoort. Hier worden kinderen ook door beïnvloed. Er zijn een hele boel mensen en dingen die kinderen opvoeden: eigenlijk voedt het hele leven je op, alles wat je als kind in je omgeving tegenkomt doet je wat.

In de literatuur wordt ook gesproken over een wisselwerking. Ouders staan in de meeste gevallen klaar voor de opvoeding, maar toch kunnen ouders ook heel wat van kinderen leren. Ze kunnen anders gaan denken door de kinderen, kinderen kunnen ook invloed hebben op de ouders.

Huub Angenent definieert in zijn boek “Opvoeding en persoonlijkheidsontwikkeling” (2009) opvoeding als “het begeleiden van kinderen in hun persoonlijkheidsontwikkeling”.

Opvoeden kent meerdere definities. Toch komt het er op neer dat de opvoeding niet door een persoon wordt gedaan. De hele samenleving voedt kinderen op. In het dagelijks spraakgebruik betekent opvoeden: kinderen grootbrengen, hen lichamelijk en geestelijk vormen. Door kinderen goed op te voeden, wordt de basis gelegd voor de samenleving in de toekomst!

1.3 Waar opvoeding naar moet leiden

In de vorige paragraaf is naar voren gekomen, wat opvoeding precies is. In deze paragraaf gaan we nader in op waar opvoeding naar moet leiden, waar we naar toe willen als opvoeders.

Kinderen kunnen alleen zelfstandig worden door opvoeders. Zij moeten later zichzelf kunnen redden in de maatschappij, ze moeten zelfstandig kunnen leven. Opvoeders willen iets bereiken door hun handelen. Ze stellen doelen, maar niemand zal ooit weten of de doelen die zijn gesteld, worden gehaald. Dit kan samenhangen met een aantal factoren, waaronder de geestelijke en de lichamelijke eigenschappen van een kind. De belangrijkste factor is het kind zelf: het wil zelf iemand zijn, het wil zelfstandig zijn! (Molen, van der, 1993)

Ouders spelen altijd een belangrijke rol in het leven van een kind. Hierbij maakt het niet uit hoe ouders hun kind opvoeden. Opvoeders stellen regels en maken afspraken. Ze geven een voorbeeld met hun eigen gedrag. Ze belonen en straffen kinderen en helpen hun kinderen. Het kan ook zo zijn dat ouders het af laten weten tegenover hun kinderen. Ouders zijn net zo verschillend, dan kinderen zijn. De ene ouder wil al zijn energie steken in het kind en de opvoeding, de andere besteedt hier veel minder tijd aan. (Janssen, 2011)

M.J. Langeveld, de Nederlandse pedagoog, die in het midden van de vorige eeuw een aantal publicaties over opvoeding en didactiek uitbracht, zag opvoeding als een ontmoeting tussen een volwassene en een kind, waarbij volwassenen en kinderen niet ‘zomaar’ met elkaar omgaan, zoals burens met elkaar een praatje maken. Opvoeders hebben altijd een doel voor ogen als ze in contact zijn met kinderen: ze willen invloed uitoefenen op hen. Dit doen ze omdat ze willen dat de kinderen uiteindelijk zelfstandig en mondig worden, (Langeveld, 1967).

In 1996 heeft in Nederland een onderzoek plaatsgevonden onder bijna 1300 gezinnen, “Opvoeden in Nederland” genaamd, (Rispen e.a., 1996). Dit onderzoek toonde aan dat ouders grote betekenis toekennen aan gezinsopvoeding. Ze hebben daarbij vooral de persoonsvorming van kinderen als doel. Deze ouders streven volgens Rispen e.a. vooral de ontwikkeling van autonomie en sociaal gevoel na.

Er zijn steeds dezelfde begrippen die in de literatuur lijken terug te keren. Deze begrippen worden hieronder nader toegelicht:

Zelfstandigheid en autonomie

Kinderen moeten later als ze groot en volwassen zijn, op eigen benen kunnen staan. Hierbij dienen ze niet langer afhankelijk te zijn van hun ouders, leerkrachten en andere mensen om zich heen. Ze moeten in staat zijn om hun eigen keuzes te kunnen maken.

Persoonlijkheidsontwikkeling

Kinderen moeten hun kwaliteiten en sterke kanten ontdekken en zich ontwikkelen tot verstandige volwassenen die goed voor zichzelf kunnen opkomen (assertiviteit) en rekening kunnen houden met anderen (sensitiviteit, sociaal gedrag).

1.4 De opvoeding door de jaren heen

In deze paragraaf wordt beschreven hoe de opvoeding er in de laatste eeuwen op school aan toe ging. Er wordt beschreven hoe leerkrachten met kinderen omgingen. Er worden verschillende reformpedagogen besproken die in de twintigste eeuw bekend zijn geworden.

De opvoeding van tegenwoordig heeft nog veel dezelfde ideeën in vergelijking met vroeger. Ze zijn nog behoorlijk actueel. Het idee dat kinderen zelf iemand willen zijn, of het idee dat opvoeders met hun kinderen praten, komt uit het begin van de negentiende eeuw.

1.4.1 Slaan in de achttiende eeuw

In de achttiende eeuw werd er tijdens de opvoeding geslagen. Dit werd gezien als een normaal opvoedingsmiddel voor ouders, schoolmeesters of andere pedagogen. John Locke had hier kritiek op. Hij vond dat ouders hun kinderen niet moesten slaan, maar dit over moesten laten aan anderen. Deze mensen mochten alleen slaan in situaties dat het echt moest, maar dan ook wel hard en consequent.

Er waren ook pedagogen die tegen het slaan van kinderen waren. De pedagoog Jean-Jacques Rousseau was tegen repressie en dwang als opvoedmiddel. Volgens hem moest de opvoeder de omstandigheden zo vorm geven dat het kind 'vanzelf' het goede zou aannemen en goed zou gaan handelen. Het slaan heeft dan geen zin meer. Hij liet met zijn proefjes zien, dat slaan nutteloos is. Deze pedagoog wil het kind laten inzien, wat de gevolgen van zijn/haar handelen zijn. Hij wil laten inzien, dat zowel het kind als de volwassene bepaalde belangen heeft.

Een halve eeuw later werd het protest tegen het slaan en mishandelen van kinderen verbreed. Onder de burgerij ontstond een grote gevoeligheid tegen het mishandelen van kinderen of geweld. Ze wilden niet meer dat er prenten werden uitgebracht waar geweld werd afgebeeld. (Verwoerd, 1986).

Slaan werd nu alleen nog als uiterste middel gezien. Als je als volwassene ging slaan, moest je duidelijk maken waarom je dit deed. Slaan werd vervangen door andere methoden om op te voeden. Je kon met andere methoden het kind ook prima corrigeren. Er werd veel meer met kinderen gesproken. Rousseau (1880) vond dat kinderen kind moesten kunnen zijn, voordat ze volwassen werden. Dit lukte, niet als het opvoeden met geweld gebeurde.

1.4.2 De twintigste eeuw

De opvoeding van het kind in de negentiende eeuw, veranderde hevig. In het begin van de twintigste

eeuw is het denken over opvoeding en onderwijs veranderd. Het “normale” kind moest nu ook worden opgevoed, niet alleen meer het kind uit de betere standen. Meerdere veranderingen laten de opvoeding in 1900 zien. In de twintigste eeuw is elk kind mee gaan tellen, elk kind is er één. Het is natuurlijk wel zo dat het kind in een gemeenschap leeft, waar geparticipeerd dient te worden. Opvoeding en onderwijs moeten bijdragen aan een betere wereld (Berding & Pols, 2009).

De onderwijzers in 1900 maakten zich sterk voor de verbetering van het onderwijs. Alle kinderen hebben recht op onderwijs. In deze tijd vochten Thijssen en Bol tegen wat zij de ‘papieren pedagogiek’ noemden. Hier hoort bijvoorbeeld het persoonlijk observeren van het kind bij. Leerkrachten moeten vooral zelf goede voorbeelden zijn voor kinderen. Ook moeten leerkrachten een goed pedagogisch klimaat kunnen creëren. In deze tijd waren er vooral heterogene groepen. Zo konden leerkrachten omgaan met de verschillen tussen kinderen.

In deze jaren zijn een aantal reformpedagogen bekend geworden. Zij werden bekend omdat ze allemaal een visie op het onderwijs hadden. Zij zijn uitgegroeid naar een blijvende internationale beweging. Hieronder worden de reform- pedagogen nader toegelicht.

1.4.3 Maria Montessori

De reform-pedagoog Maria Montessori (1870-1952) was arts en kinderpsychiater. Ze kwam in haar ontwikkeling kinderen tegen die achter liepen op hun ontwikkeling, zij werden nooit in hun ontwikkeling gestimuleerd. Voor hen ontwierp ze ontwikkelingsmaterialen. Maria Montessori is directrice geweest op een school met verstandelijk gehandicapten. Vanaf 1929 zijn de ontwikkelingsmaterialen van Maria al bekend in Nederland, zij heeft zich hier ook gevestigd. Volgens Maria Montessori is alle opvoeding zelfopvoeding. Haar pedagogisch devies is dan ook: “Help mij het zelf te doen”. De leeromgeving van het kind moet er dan ook zo uit zien, er moet genoeg ontwikkelingsmateriaal aanwezig zijn om ervaringen op te doen en zelfstandig te kunnen leren. Maria Montessori heeft voor alle zintuigen materialen ontwikkeld. De leerkracht moet zich aanpassen aan het kind en goede materialen aanbieden. Deze reform-pedagoog meende dat er een gevoelige periode is, waarin bepaalde interesses optreden. In Nederland zijn sindsdien al veel Montessorischolen opgestart, hier zitten kinderen van verschillende leeftijden in verticale groepen bij elkaar.

1.4.4 Rudolf Steiner

Rudolf Steiner (1861- 1925) richtte kort na de tweede wereldoorlog een vrije school op. Het woord ‘vrije’ heeft betrekking op het in vrijheid kunnen realiseren van de pedagogische visie. Steiner was van oorsprong geen pedagoog.

In de vrije school wordt gewerkt aan het antroposofische mensbeeld: de mens denkt, voelt en wil. Deze drie moeten evenwichtig worden ontwikkeld, dus zowel kennis, als esthetisch gevoel en doelgerichte beweging krijgen aandacht. De hele schoolomgeving is doordacht door de kunstzinnige geest. Vrije scholen hebben kleuterklassen. Het echte leren begint pas in de eerste klas (groep 3). Steiner heeft veel boeken geschreven.

1.4.5 Peter Petersen

Peter Petersen (1884 – 1952) was hoogleraar pedagogiek in Jena en richtte een Jenaplanschool op. De bedoeling was om te experimenteren met nieuwe organisatiegroepen. Zo’n school kreeg stamgroepen, waarbij verschillende leeftijdsgroepen bij elkaar zitten.

Het onderwijs is voor Petersen gericht op de persoonlijke ontwikkeling van het kind. Het kind is deelnemer van een gemeenschap en daarom moet het kind ook overal aan deelnemen (gesprek, viering, werk, spel). Dit zijn de basisactiviteiten. Petersen legde nadruk op ontdekkend leren binnen en buiten de school. Je moet ingaan op de verschillen van kinderen. Er zijn veel scholen die elementen uit het Jenaplan onderwijs hebben overgenomen.

1.4.6 Helen Parkhurst

Helen Parkhurst (1887-1973) ontwikkelde het Dalton onderwijs. In het daltononderwijs, gaat het om drie pedagogische principes: vrijheid in verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en samenwerking. Structuur en vrijheid horen bij elkaar. Leerlingen kunnen zelfstandig werken op basis van de afspraken met de leerkracht. Daarnaast is er veel aandacht voor het spelen en werken in groepjes. De 'taak', dat binnen het daltononderwijs zo wordt genoemd, structureert het werk van de leerlingen. De leerlingen krijgen taken om zelfstandig of in een groepje te maken. De rol van de leerkracht is vooral stimulerend, faillerend en begeleidend.

1.4.7 Célestin Freinet

Célestin Freinet (1896-1966) is de laatste pedagoog die wordt besproken. Hij stichtte zijn eigen school op in Vence, Zuid-Frankrijk. Arbeidsschool werd de Freinetschool ook wel genoemd, leren deed je vanuit de praktijk en niet uit boeken. Freinet ontwikkelde verschillende technieken waarmee kinderen gingen werken. Er kan dan gedacht worden aan het schrijven en lezen in combinatie met tekenen. Ook is de drukpers hier bekend geworden in het onderwijs, de school wordt ook wel 'de school met de drukpers' genoemd. Freinet vond communicatie en overleg tussen de kinderen zeer belangrijk.

De verschillende reformpedagogen komen hierna nog eens terug. In het kort kunt u beoordelen, wat de verschillende relaties zijn met het kind.

Reformpedagoog	Relatie met het kind
Maria Montessori	Alle opvoeding is zogenaamde zelfopvoeding: "help mij het zelf te doen". Hiervoor moet de leeromgeving zijn ingericht, met het ontwikkelingsmateriaal dat zij ontwikkelde, zodat het kind ervaringen kan opdoen en zelf kan leren.
Rudolf Steiner	De mens is een driedelig wezen, dat denkt, voelt en wil (antroposofische mensbeeld). Deze drie moeten evenwichtig worden ontwikkeld, dus kennis, ethische gevoel en doelgericht bewegen krijgen de aandacht. Elk individu en elke periode vragen om een eigen nuancering, niemand is gelijk.
Peter Petersen	Onderwijs is een pedagogische aangelegenheid, gericht op de persoonlijke ontwikkeling van het kind. Kinderen leven in een gemeenschap daarom moet er aandacht zijn voor gemeenschappelijke activiteiten (gesprek, spel, werk en viering). De nadruk ligt op het ontdekkend leren binnen en buiten de school. Kinderen zijn verschillend en hier moet op worden ingegaan.
Helen Parkhurst	Leerlingen krijgen gelegenheid om zelfstandig te leren

op basis van afspraken met de leerkracht. Hiervoor gelden de drie pedagogische principes: vrijheid in verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en samenwerking. Structuur en vrijheid horen bij elkaar. De 'taak' structureert het werk van de leerling.

Célestin Freinet

Leren moet vanuit de praktijk gebeuren en niet uit boeken. Communicatie en overleg tussen kinderen is erg belangrijk. De verschillende vakken worden vaak in combinatie gegeven.

1.5 Verschillen tussen jongens en meisjes

In deze paragraaf gaan we in op het verschil tussen jongens en meisjes tijdens de opvoeding. Hier zit wel degelijk verschil in.

Jongens en meisjes zijn verschillend. De verschillen tussen jongens en meisjes zijn al heel vroeg te zien. Martine Delfos beweert in haar boek "de schoonheid van verschil" dat jongens op een andere manier moeten worden benaderd dan meisjes in de opvoeding. Meisjes zijn volgzaam en gemakkelijk te beïnvloeden, dit wordt vaak zo gezien door mensen. Schoolresultaten van meisjes zijn vaak beter dan die van jongens. Jongens zoeken sneller de grenzen op dan meisjes. Meisjes gehoorzamen beter dan jongens. Zo zien mensen het vaak. Uit onderzoek is gebleken, dat het mannelijke geslacht kwetsbaarder is dan het vrouwelijke geslacht (Delfos 1996-2003).

In het boek 'meer dan onderwijs' (2011) brengen de schrijvers naar voren, dat jongens en meisjes verschillend zijn. Dit mag je echter niet overschatten, deze verschillen komen door het onderwijs en de opvoeding. Jongens en meisjes worden vanaf de geboorte al bewust of onbewust anders behandeld. Mensen hebben van meisjes een ander verwachtingspatroon dan van jongens. Hierdoor gedragen meisjes zich anders dan jongens. Dit kun je al vroeg zien, meestal al in de kleutergroepen. Als een meisje moet huilen, omdat ze zich pijn heeft gedaan, wordt hier anders mee omgegaan dan bij een jongen. Een jongen moet altijd als 'stoer' worden gezien. Jongens tonen ander gedrag dan meisjes, ze zijn wilder, actiever en impulsiever. Meisjes zijn gericht op samenwerken met anderen, meer gericht op relaties, ze willen elkaar gelijk behandelen.

Kinderen leren al vroeg hoe ze zich moeten gedragen, dit hoort vaak bij de identiteit. Dit wordt wel gedragsconstantie genoemd. Een jongen moet zich zo gedragen als een jongen, en een meisje als een meisje. Kinderen weten of ze een jongen of een meisje zijn.

Er is vanaf het einde van de jaren zeventig van de vorige eeuw veel onderzoek gedaan naar hoe je moet omgaan met de verschillen tussen jongens en meisjes in de klas. In deze jaren was men van mening dat de cultuur de kinderen vormden tot typische jongens en meisjes.

Tegenwoordig vinden deskundigen het belangrijk dat leerkrachten en onderwijzers de verschillen kennen tussen jongens en meisjes (Alkema, Kuipers, Lindhout, Tjerkstra, 2011).

Uit deze tekst kun je opmaken dat jongens en meisjes van elkaar verschillen. Het lijkt duidelijk te zijn dat de kinderen verschillen door de opvoeding en de cultuur. Je kunt dus opvatten dat de opvoeding tussen een jongen en een meisje verschillend moet zijn.

1.6 Opvoedingslijnen en opvoedingsstijlen

In deze paragraaf worden er verschillende opvoedingslijnen en opvoedingsstijlen besproken. Er komt naar voren dat opvoeders meerdere opvoedingsstijlen kunnen kiezen, deze opvoedingsstijlen zijn heel verschillend. Veel ouders en leerkrachten hebben een voorkeur voor een opvoedingsstijl.

1.6.1 Opvoedingslijnen

Opvoeding vindt volgens Janssen (2011) plaats in lijnen. Er kunnen drie worden genoemd:

- Ouders en verzorgers als opvoeders geven met hun gedrag een voorbeeld aan kinderen mee. Kinderen kunnen deze gedragingen opvolgen. Ze imiteren, bewust of onbewust, veel van het gedrag van hun ouders of andere mensen om hun heen. Hierdoor leren kinderen van alles om zich heen.
- Alle ouders en andere opvoeder kunnen kinderen veel leren door te belonen en te straffen. Belonen als kinderen wat goed doen en straffen wanneer ze iets niet goed doen. Hierbij horen spelregels. Een van de belangrijkste is dat belonen bij gewenst gedrag beter werkt dan straffen bij ongewenst gedrag. En: als er gestraft wordt, mag dat geen lichamelijke straf of mishandeling zijn. Kinderen hebben recht op een geweldloze opvoeding, zegt de Nederlandse wet.
- De laatste lijn van opvoeden is die van tekst en uitleg: kinderen weten van nature nog niet alles wat ze moeten weten. Ze vragen van uit zichzelf van alles, maar als het nodig is moeten hun ook ongevraagd allerlei dingen verteld en uitgelegd worden. De school is bij uitstek waar kinderen “tekst en uitleg” kunnen krijgen over tal van onderwerpen, maar ook ouders en andere opvoeders moeten dit kunnen doen.

Bij de opvoedingslijnen horen ook nog opvoedingsstijlen. Je kunt zeggen dat de opvoedingslijnen en de opvoedingsstijlen met elkaar te maken hebben. De verschillende stijlen worden hierna beschreven.

1.6.2 Autoritaire opvoedingsstijl

De autoritaire opvoedingsstijl is een strenge opvoedingsstijl. Kinderen hebben hier niets te zeggen. Er wordt vaak en snel gestraft en er wordt geen tegenspraak getolereerd: vaders of moeders wil is wet. Autoritaire ouders gaan uit van hun overwicht en macht over de kinderen.

1.6.3 Laissez faire opvoedingsstijl

De laissez faire opvoedingsstijl wordt ook wel eens de “laat maar waaie” opvoedingsstijl genoemd, omdat ouders hun kinderen vooral hun eigen gang laten gaan, hen bijna nooit corrigeren en kinderen zelf laten ontdekken wat de gevolgen van hun gedrag zijn. Er zijn ouders die bewust kiezen voor deze opvoedingsstijl. Er zijn ook ouders die onbewust voor deze opvoedingsstijl kiezen, omdat het bij hen past, of gewoon uit gemakzucht.

1.6.4 Democratische opvoedingsstijl

De democratische opvoedingsstijl houdt in dat ouders veel met hun kinderen bespreken, naar hun luisteren en uiteindelijk beslissingen nemen. Ouders en kinderen zijn hier gelijkwaardig. Ze hebben even veel in te brengen. Het uitgangspunt is wederzijdse respect.

1.6.5 Autoritatieve opvoedingsstijl

Autoritatief opvoeden betekent dat ouders hun kinderen opvoeden met duidelijke regels en grenzen

waar kinderen zich vrij strikt aan moeten houden. Het verschil tussen autoritaire ouders en autoritatieve ouders is dat autoritatieve ouders wel begrip hebben voor het verzet dat kinderen kunnen laten zien. Zij maken geen gebruik van hun macht. Ook hier is wederzijds respect het uitgangspunt, maar dan wel in combinatie met het gezag dat ouders hebben.

1.7 Opvoeding op school

In deze paragraaf gaan we in op de verwachtingen van opvoeding in het primair onderwijs. Naast de opvoeding thuis wordt er ook op school opgevoed. Dit wordt in deze paragraaf beschreven.

Er zijn een aantal belangrijke doelen die moeten worden nagestreefd als het gaat om de opvoeding die op school moet plaats vinden. De leerkracht en ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding op school, ze zijn allebei betrokken. Ouders moeten weten naar welke doelen de school streeft. Ook moeten zij de waarden en de normen kennen die de school toepast. Dit is belangrijk omdat ouders de eerst verantwoordelijken zijn in de opvoeding, zo kunnen zij zich aanpassen aan de school. Het is van belang om de verschillen op elkaar af te stemmen. De pedagogische doelen en de normen en waarden kunnen terug komen in de klassenregels. Het schoolteam moet vaste waarden en normen hebben.

Arja Kerpel (2013) noemt de volgende doelen die een school moet hanteren als we het hebben over een goede opvoeding op school:

1.7.1 Veiligheid

Kinderen leren het beste in een omgeving waarin ze zich veilig en geaccepteerd voelen. De leerkracht is verantwoordelijk voor deze omgeving. Voor kinderen is het niet alleen een leeromgeving maar ook een leefomgeving. Kinderen gaan met plezier naar school als ze zich bevinden in een veilige omgeving. Een van de basisbehoeftes is dat het kind zich veilig voelt. Het is tegelijk ook een voorwaarde voor de ontwikkeling.

1.7.2 Een goed pedagogisch klimaat

Ook is een goed pedagogisch klimaat van belang in de opvoeding. Een kind kan pas leren als er een goed pedagogisch klimaat is geschept. Een goed pedagogisch klimaat wordt in grote mate bepaald door relaties. Arja Kerpels (2013) noemt de volgende aspecten die van belang zijn bij een goed pedagogisch klimaat:

- De leerkracht moet aandacht hebben voor het kind en zich in kunnen leven in het kind.
- De leerkracht moet authentiek zijn en gezag hebben.
- De leerkracht moet vertrouwen hebben in de kinderen. Leerlingen krijgen zelfvertrouwen als ze het gevoel hebben dat ze iets kunnen.
- De leerlingen hebben respect voor de leerkracht en voor elkaar. De leerkracht heeft ook respect voor de leerlingen.
- De leerkracht moet zorgen voor orde in de klas. Het geeft rust en veiligheid als kinderen weten waar alles staat.
- De leerkracht stimuleert de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de leerlingen.
- Er zijn heldere regels in de klas, deze zijn wederzijds bekend.
- Er is een goede structuur in de groep.

1.7.3 Orde in de klas

Om orde in de klas te krijgen is het belangrijk dat kinderen weten wat er van hun wordt verwacht. Het moet duidelijk zijn waar alle spullen liggen. Het is belangrijk om incidenten, zoals pesten, te voorkomen. Dit kan mensen tot diep in de volwassenheid tekenen. Het is goed om regels op te stellen die de leerkracht en de kinderen belangrijk vinden voor hen en voor de leerkracht. Dit schept duidelijkheid in de klas. De regels moeten goed worden opgesteld, alle kinderen moeten het er mee eens zijn. Als kinderen zich niet aan de regels houden, kan belonen en straffen helpen.

1.7.4 Belonen en straffen

Belonen moet altijd meer worden gedaan dan straffen. Als een leerkracht teveel straft kan dit het kind z'n zelfvertrouwen aantasten. Een beloning hoeft niet iets tastbaars te zijn, maar het opsteken van een duim, een schouderklopje of een complimentje kan het kind al heel wat doen. Het toepassen van een beloningssysteem kan het beste toegepast worden bij kinderen met een gedragsprobleem (Kerpels, 2013).

Straffen is er voor bedoeld om kinderen te corrigeren. De straf moet bepaald gedrag een volgende keer voorkomen. Zo komt een kind te weten wat hij goed doet en wat beter kan. Het is belangrijk om verbeteringen te benoemen en niet alleen maar te corrigeren.

2. Betrokkenheid op de basisschool

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we verder met het theoretische deel van het onderzoek met betrekking tot ouderbetrokkenheid. De theorie van dit hoofdstuk wordt vooral gebruikt bij het praktijkonderzoek. De volgende deelvragen worden in dit hoofdstuk behandeld:

- Wat bedoelen we met ouderbetrokkenheid?
- Wat voor verschillende vormen van ouderbetrokkenheid zijn er?

Na dit hoofdstuk gaan we verder met het praktijkonderzoek. Hier worden de resultaten van het onderzoek besproken.

2.2 Ouderbetrokkenheid

De meeste ouders willen de beste school voor hun kinderen. Ze willen een school voor hun kinderen met veel kwaliteit. Daarom is ouderbetrokkenheid heel erg belangrijk. Als je communicatie hebt met ouders, heb je altijd winst.

Volgens P. de Vries (2010) hebben er verschillende wetenschappelijke onderzoeken plaatsgevonden die kunnen aantonen dat leerlingen er beter van worden dat er wordt geïnvesteerd in ouderbetrokkenheid. Ouderbetrokkenheid heeft een positief effect op de leerresultaten op school. Ouders kunnen thuis en op school meehelpen met het leerwerk van hun kind. Het is dus van belang dat ouders een bijdrage leveren op school, ze hebben een belangrijke bijdrage op de ontwikkeling van hun kind.

Ouderbetrokkenheid betekent dat ouders meeleven met kinderen, ze weten wat ze aan het doen zijn en wat ze leren op school. Het is van belang dat ouders worden betrokken bij het leren van hun kinderen. In het onderwijs wordt het begrip 'ouderbetrokkenheid' veel gebruikt. Ouders zijn belangrijk in de relatie tussen de school en de leerling. Als een kind naar school gaat hebben ouders en leerkrachten altijd met elkaar te maken. Ouders en kinderen moeten op één lijn zitten. Op school kunnen ouders een belangrijke rol spelen, bijvoorbeeld als partners in de opvoeding, als klankbord, in de medezeggenschapsraad op school, als vrijwilliger of als gesprekspartner.

Het is van belang om te werken aan ouderbetrokkenheid. Ouders zijn op wat voor manier dan ook belangrijk voor scholen. Leerkrachten en ouders zijn partners bij het opvoeden. Ze moeten op één lijn zitten. Voor het beste verloop op school is het belangrijk dat ouders en leerkrachten elkaar van informatie voorzien: de leefregels, talentontwikkeling, vorderingen, sociaal-emotionele ontwikkeling van een leerling, zijn of haar thuissituatie, enzovoort.

Een regelmatig contact tussen leerkracht en ouders is van belang om kinderen te bevorderen in hun ontwikkeling. Ook kunnen ze samenwerken. Ouders kunnen leerkrachten ondersteunen bij het werk van hun kind, als een kind bijvoorbeeld leerproblemen heeft. Dit zorgt voor een goede afstemming tussen thuis en op school. Scholen zijn in staat om te profiteren van kennis en ervaringen van ouders. Ouderbetrokkenheid is dus een belangrijke bijdrage leveren aan een optimaal verloop op school.

Veel mensen kennen het verschil niet tussen ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie. Het is van belang om dit verschil wel in deze paragraaf te benoemen, omdat dit verschil wel duidelijk moet zijn.

Als ouders meedoen aan hand en spandiensten op school spreken we van ouderparticipatie. Het is eigenlijk vrijwilligerswerk door de ouders. Van ouderbetrokkenheid is sprake, als uit het gedrag van de ouders blijkt dat ze het doen voor de schoolontwikkeling van hun kind(eren). Ouderbetrokkenheid levert een grote bijdrage aan de ontwikkeling en het leersucces van het kind (Cijvat & Voskens, 2008). Vaak heeft ouderparticipatie veel met ouderbetrokkenheid te maken. Ouderparticipatie zorgt voor contacten tussen ouders en leerkrachten. Dit leidt tot ouderbetrokkenheid.

2.3 Vormen van ouderbetrokkenheid

Ouders kunnen zich op meerdere gebieden bezig houden met de schooltijd van hun kind. In deze paragraaf worden de verschillende vormen van ouderbetrokkenheid beschreven.

Ouderbetrokkenheid is nodig op school. Er zijn verschillende vormen die je kunt hanteren op school. Er zijn verschillende vormen van ouderbetrokkenheid. P. de Vries (2008) heeft de volgende vormen van ouderbetrokkenheid beschreven:

2.3.1 Ouderavonden

Ouderavonden kunnen plaatsvinden in de groep van het kind. Leerkrachten kunnen verschillende thema's aan bod laten komen. Ouderavonden kunnen gaan over een bepaald thema. Er kan een deskundige in worden gehuurd, zodat een ouderavond aantrekkelijker wordt voor de ouders. Ouderavonden kunnen ook worden georganiseerd om contacten te leggen tussen de ouders of met de ouders. Als ouders en/of kinderen iets willen laten zien, bijvoorbeeld werkstukken van de kinderen, kan hiervoor ook prima een ouderavond worden georganiseerd.

2.3.2 Huisbezoeken

Veel scholen doen aan huisbezoeken. Vaak komt de leerkracht van de groep jaarlijks een bezoekje brengen aan de ouders van het kind. Zo kunnen leerkrachten kijken hoe de thuissituatie is. Ze kunnen kennismaken met de ouders. Een huisbezoek vindt plaats in een omgeving die veilig is voor de ouders. Hierdoor zijn ouders vaak openhartiger en durven ze meer te zeggen over hun kind. Een leerkracht komt zo meer te weten over de ouders, het hoeft niet eens alleen over het kind te gaan. Een huisbezoek is vooral noodzakelijk om te komen weten hoe de thuissituatie van het kind is.

2.3.3 Rapportbespreking/10-minuten-gesprek

Naar aanleiding van een rapport worden er individuele gesprekken georganiseerd met ouders. Omdat leerkrachten meer leerlingen in de klas hebben, zijn het meestal korte gesprekjes. Dit worden meestal tien-minuten-gesprekken genoemd.

Deze tien minuten zijn bestemd om de leerresultaten van de kinderen te bespreken. Ouders kunnen dit zien als vervelend, omdat er meestal niet een echt gesprek uit voortkomt. Je kunt dit zien als presentatie van de leerkracht over de prestaties van het kind. Van de leerkracht is het wel belangrijk dat hij of zij ruimte geeft om de ouders aan het woord te laten. Zij hebben soms ook de behoefte om bepaalde dingen te bespreken. Na het tien-minuten-gesprek kan het nodig zijn om een langer gesprek te plannen met de ouders. Je moet er altijd voor zorgen dat de tijd duidelijk zichtbaar is.

2.3.4 Incidentele afspraken

Als er iets is voorgevallen op school met een kind, kan het noodzakelijk zijn om ouders op korte termijn uit te nodigen. Slecht-nieuws-boodschappen mogen alleen in een mondeling oudergesprek worden georganiseerd. Dit mag nooit schriftelijk per brief, e-mail of telefonisch gebeuren.

2.3.5 Enquêtes

Soms kan het nodig zijn om een enquête af te nemen bij ouders. Om op één lijn te zitten met de ouders is het handig om de mening van de ouders te weten. Het is handig om deze enquêtes af te nemen na een gesprek met de ouders. Zo kunnen de ouders de enquêtes direct invullen. Dit zorgt voor meer respondenten.

2.3.6 Panelgesprekken

De panelgesprekken zijn er om de meningen van ouders te horen. Deze gesprekken vinden plaats op school met een groepje verschillende ouders. Het doel is om te horen wat ouders willen, wat ze goed en minder goed vinden en welke kansen zij zien voor de school, enzovoort. Deze gesprekken worden in kleine groepen gevoerd tussen ouders en leerkrachten. Bij deze gesprekken kunnen leerkrachten informatie verzamelen en zo de kwaliteit van de school verbeteren.

2.3.7 Schriftelijke informatie

Op scholen wordt veel gedaan met schriftelijke informatie. De school kan de ouders dan informeren over alles wat er op school gebeurt. De schriftelijke informatie moet altijd volledig, tijdig en transparant voor iedere betrokkene zijn. Schriftelijke informatie kan worden gecommuniceerd door middel van:

- Een weekbrief per groep
- Internet
- Schoolgids
- Schoolkrant
- Informatiebrief
- Rapport
- Handelingsplan

2.3.8 Medezeggenschapsraad/ouderraad en schoolbestuur

Als ouders in een zitting plaatsnemen in de medezeggenschapsraad, ouderraad of schoolbestuur zorgt dit natuurlijk voor een grotere betrokkenheid.

2.3.9 De 'leuke' activiteiten

Hier kunnen goede contacten gelegd worden met de ouders van de kinderen op school. Ouders kunnen vaak helpen bij de activiteiten die de school organiseert. Je kunt dan denken aan:

- Het organiseren of het meegaan op een schoolkamp.
- Het organiseren van wedstrijden en andere activiteiten op school.
- Klussen.
- Het organiseren en/of bijwonen van een musical.

Zoals je hierboven kunt lezen zijn er vele vormen van ouderbetrokkenheid. Ouders zijn belangrijk voor het ontwikkelen van het kind. Hier heeft het kind ook veel steun aan. Als zij ouders hard zien werken op school, willen zij zelf ook wel wat doen.

3. Het praktijkonderzoek

3.1 Inleiding

Voor dit onderzoek is gekozen voor een surveyonderzoek in de vorm van een enquête. Er dienen een aantal vragen beantwoord te worden. Voor dit onderzoek is het van belang, om het toe te spitsen op deelvraag 7 en 8, welke ingaan op de ouderbetrokkenheid in en om de school. In het praktijkonderzoek zal de theorie van deze deelvragen vooral terugkomen.

Ik ben me er van bewust, dat het verschil tussen een jongen en een meisje, een rol zal spelen in de opvoeding. Daardoor vond ik het ook erg belangrijk dat dit zou worden onderzocht in het theorieonderzoek. Omdat het niet relevant is voor het totale onderzoek, ben ik hier verder niet op ingegaan. Ook zou het onderzoek dan veel te uitgebreid worden.

De opvoedingsstijlen die in het theoriegedeelte genoemd zijn komen ook niet terug in het praktijkonderzoek. Ouders en verzorgers van de kinderen kunnen deze opvoedingsstijlen gebruiken, het is van belang om hier een lijn in te vinden. Doordat dit onderzoek vooral over de opvoeding op school en ouderbetrokkenheid gaat, is dit niet van belang om te noemen in het praktijkgedeelte. Hierdoor heb ik gekozen om niet verder op deze deelvragen in te gaan.

Het onderzoek heeft plaatsgevonden op CBS de R in Dokkum in de groepen 5 t/m 8. Er konden 76 ouders de enquête invullen. Hiervan zijn er 33 enquêtes terug gekomen van de ouders. De onderzoeksresultaten zijn onderverdeeld in drie onderdelen, namelijk:

- De thuissituatie
- Het contact met school
- De opvoeding op school

Vanaf paragraaf 3.2.2 zijn deze drie onderdelen apart verwerkt. Voor dat deze onderdelen aan bod komen, leest u meer informatie over de onderzoekseenheden 'persoonlijke gegevens' in paragraaf 3.2.1.

De leerkrachten van CBS de R hebben dezelfde enquête dan de ouders van de bovenbouw ingevuld. Voor dit onderzoek is het niet van belang om deze resultaten met elkaar te vergelijken. Hierdoor zou er geen antwoord kunnen worden gegeven op de onderzoeksvraag. In het praktijkgedeelte zijn de uitkomsten van de leerkrachten wel te vinden. Dit om te kijken of de leerkrachten en de ouders dezelfde visie op het onderwijs hebben.

Bij het invoeren van de gegevens zijn dezelfde vragen gebruikt. Hierdoor kunt u de antwoorden van de leerkrachten en van de ouders gemakkelijk vergelijken. De rode kleur in de diagrammen verwijzen naar de ouders en de blauwe kleur in de diagrammen naar de leerkrachten.

3.2. Uitkomsten enquête

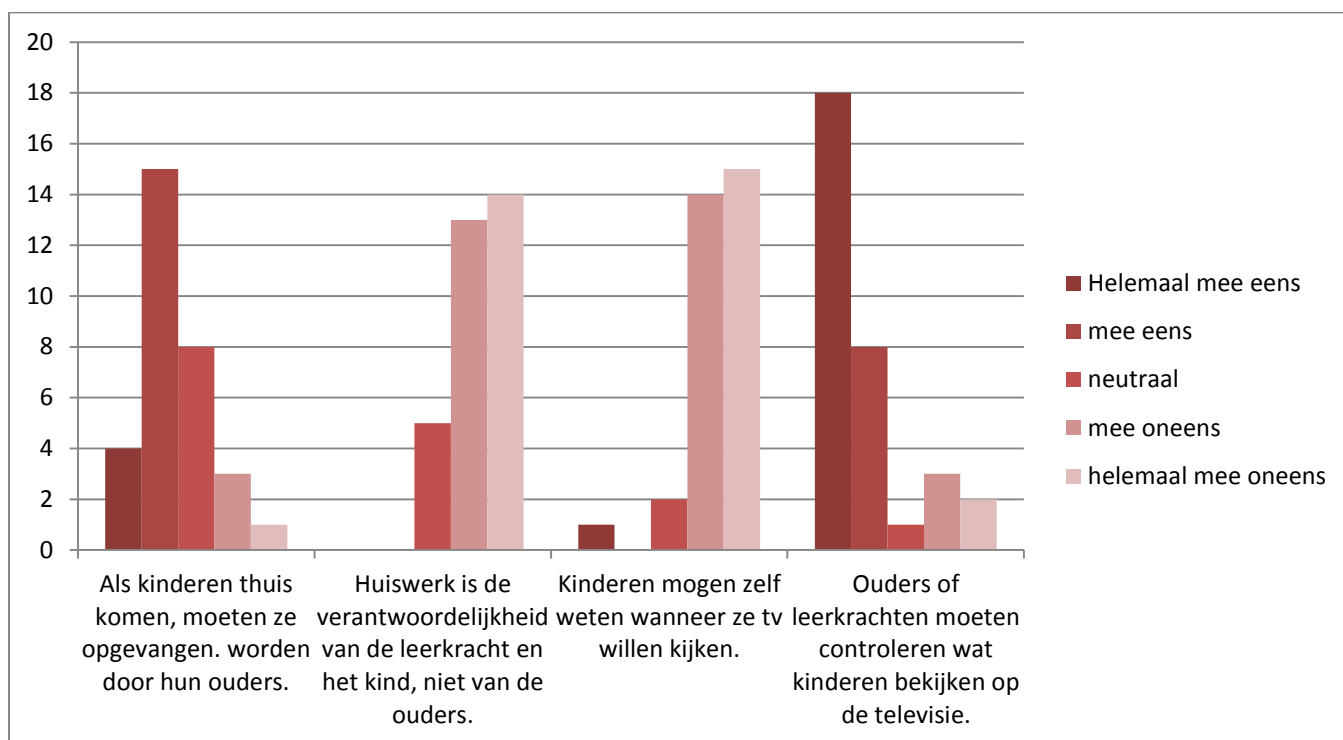
3.2.1 Uitkomsten persoonlijke gegevens

In de onderstaande tabel kunt u bekijken welke respondenten de enquête hebben ingevuld. De percentages en de hoeveelheden zijn hierin aangegeven.

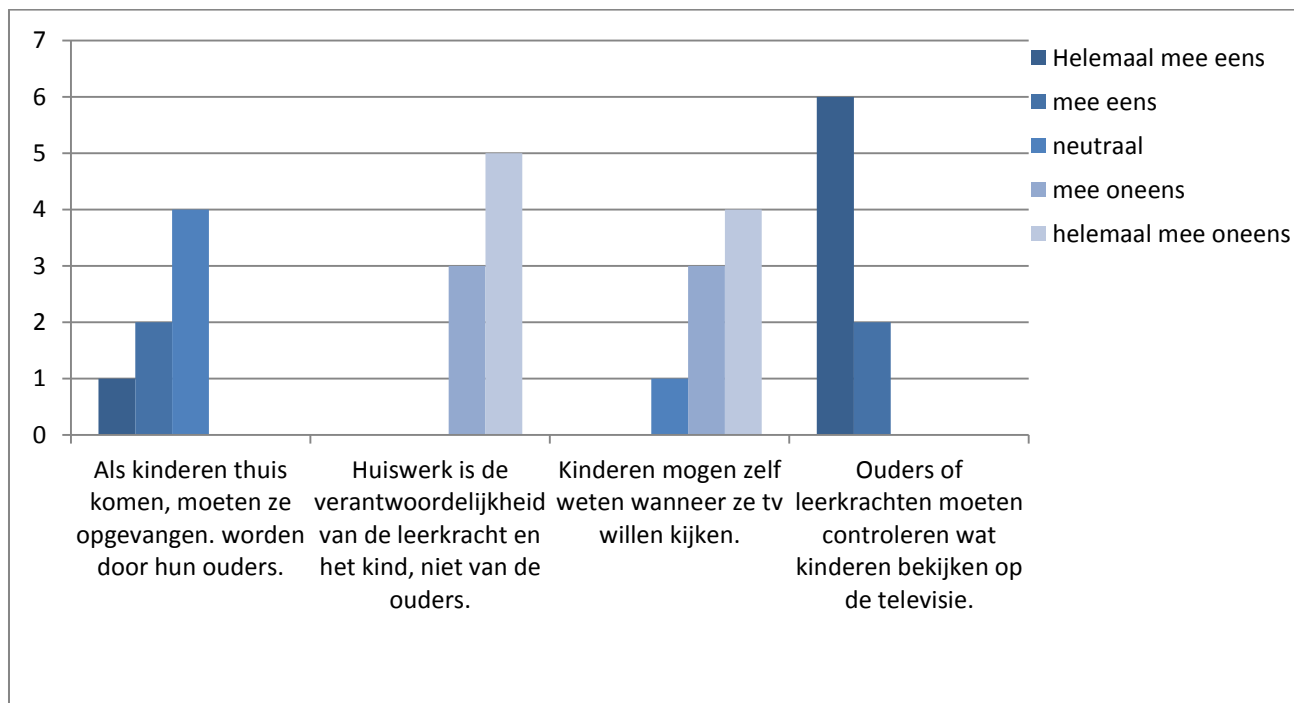
Vraag	Hoeveel keer beantwoord	Percentage
Wat is uw geslacht?		
Man	8	24,2%
Vrouw	25	75,8%
Wat is het geslacht van uw kind?		
Jongen	18	54,5%
Meisje	15	45,5%
In welke groep zit uw kind?		
Groep 5	7	21,2%
Groep 6	11	33,3%
Groep 7	10	30,3%
Groep 8	5	15,2%
In welke leeftijdscategorie valt u?		
30 jaar en jonger	0	0%
31 t/m 40 jaar	13	39,4%
41 t/m 50 jaar	19	57,6%
51 jaar en ouder	1	3%
Wat is uw hoogst genoten opleiding?		
Lagere school/basisschool	0	0%
MAVO	1	3%
HAVO/VWO	0	0%
MBO	20	60,6%
HBO	12	36,4%
Universiteit	0	0%
Wat is uw burgerlijke staat?		
Getrouwd	22	66,7%
Samenwonend	7	21,2%
Alleenstaand	4	12,1%
Maakt u gebruik van de buitenschoolse opvang?		
Ja	5	15,2%
Nee	28	84,8%

Tabel 1: Uitkomsten persoonlijke gegevens ouders

3.2.2 Uitkomsten thuissituatie

Figuur 1: Uitkomsten thuissituatie door ouders

Figuur 2: Uitkomsten thuissituatie door leerkrachten

Conclusie uitkomsten thuissituatie

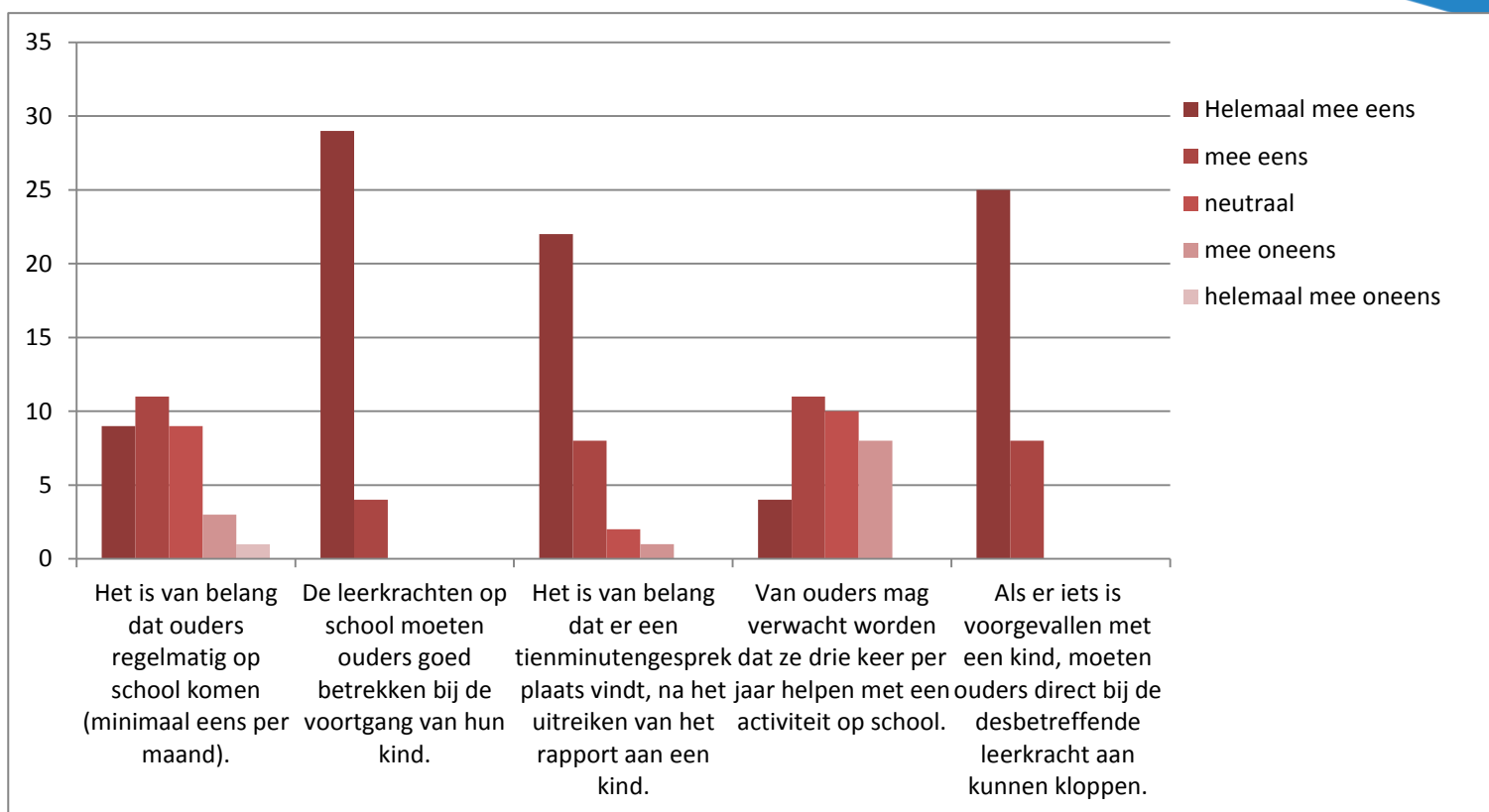
In de bovenstaande figuren is aangegeven hoe ouders en leerkrachten over de thuissituatie van het kind denken. Zoals eerder is aangegeven, zijn de gegevens van de leerkrachten niet relevant voor dit onderzoek. Het is interessant voor de school om deze grafieken te vergelijken met elkaar. Ouders en leerkrachten zitten op één lijn bij de laatste drie items die worden gevraagd bij dit onderwerp van het onderzoek.

Doordat het niet van belang is voor dit onderzoek om de grafieken te vergelijken gaan, wordt hier verder niet op ingegaan. Bij de eerste vraag van dit onderwerp *“Als kinderen thuis komen, moeten ze opgevangen worden door hun ouders”* wordt er aangegeven in de grafiek dat de meeste ouders hiermee eens zijn. Hieruit kun je concluderen dat de ouders hun kinderen opvangen als ze uit school komen. In de vorige paragraaf over de persoonlijke gegevens van de ouders kon je zien dat er weinig kinderen naar de buitenschoolse opvang gaan. Hier kun je een overeenkomst zien. Ouders vinden het belangrijk dat hun kinderen worden door hen worden opgevangen, als ze uit school komen. Dit wordt in werkelijkheid waar gemaakt door kinderen niet naar de buitenschoolse opvang te sturen. De meeste ouders zijn het oneens met betrekking tot de volgende stelling *“huiswerk is de verantwoordelijkheid van de leerkracht en het kind, niet van de ouders”*. Ouders vinden dat huiswerk ook de verantwoordelijkheid van hun is. In de grafiek is te zien dat er een duidelijke conclusie is te vinden over deze stelling. De ouders van de kinderen zijn het duidelijk eens met elkaar. Kinderen moeten ouders of leerkrachten vragen wanneer ze televisie mogen kijken. Dit komt uit de derde stelling van dit onderwerp naar voren. Ouders zijn het er niet mee eens dat kinderen zelf mogen weten wanneer ze televisie mogen kijken, ze dienen dus gecontroleerd te worden naar wat er op televisie gekeken wordt.

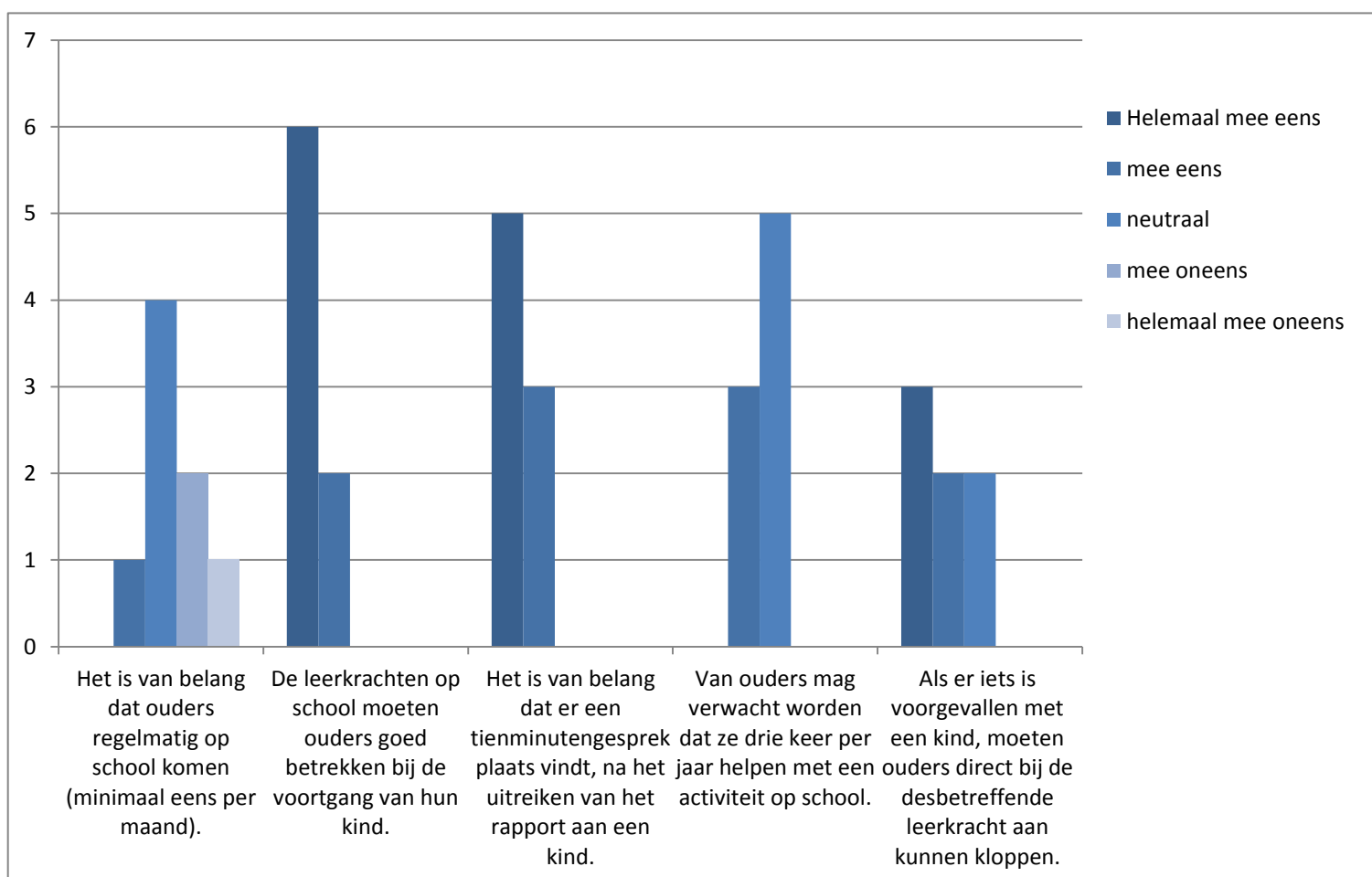
“Ouders of leerkrachten moeten controleren wat kinderen bekijken op de televisie.”

Uit deze stellingen van dit onderwerp komt naar voren dat de ouders van CBS de R het redelijk met elkaar eens zijn. De vragen die zijn gesteld over dit onderwerp in de enquête hebben alles te maken met de opvoeding in de thuissituatie van het kind.

3.2.3 Uitkomsten contact met school

Figuur 3: Uitkomsten contact met school door ouders

Figuur 4: Uitkomsten contact met school door leerkrachten

Conclusie uitkomsten contact met school

Het tweede onderwerp van de enquête gaat vooral over de ouderbetrokkenheid van de voortgang van het kind. Dit onderwerp is voor dit onderzoek van belang. De ouderbetrokkenheid van de voortgang van het kind hoort bij de opvoeding. De onderzoeker gaat er vanuit dat dit bij elkaar hoort. Als ouders niet betrokken zijn bij de voortgang van het kind, zal het kind niet goed worden gestimuleerd met schoolbezigheden. Stimuleren hoort bij de opvoeding van het kind. Onderwijs en opvoeding zijn dus nauw met elkaar verbonden.

De meningen van de ouders zijn verdeeld over de komst van ouders op de basisschool. Voor deze vraag had de onderzoeker niet een bepaald aantal moeten noteren. Hierdoor is de uitkomst van de stelling niet helemaal duidelijk. Voor de volgende keer is het handig dat ouders er bij kunnen zetten

hoe vaak het van belang is dat ouders per jaar op school moeten

komen. In deze stelling heeft de onderzoeker het over

minimaal een keer per maand. De meeste ouders zijn het

hier wel mee eens, maar een groot gedeelte weet hier niets op te zeggen.

“Leerkrachten moeten ouders goed betrekken bij de voortgang van hun kind.”

In de volgende stelling: *“De leerkrachten op school moeten ouders goed betrekken bij de voortgang van hun kind”* zijn

duidelijke overeenkomsten te vinden. Er is geen enkele

ouder die het hier niet mee eens is. Hieruit kunnen we

concluderen dat ouders het heel erg belangrijk vinden dat ze

worden betrokken bij alles wat een kind doet op school. Ouders

vinden het nooit erg dat leerkrachten hun benaderen als het gaat

om hun kind. Dit leidt naar de volgende stelling: *“Het is van belang*

dat er een tien-minuten-gesprek plaats vindt, na het uitreiken van het rapport aan het kind”. De

voortgang van de kinderen is van belang bij de ouders die de enquête hebben ingevuld. In figuur 3

kun je zien dat de meeste ouders het hier mee eens zijn. De conclusie hiervan, is dat alle ouders van

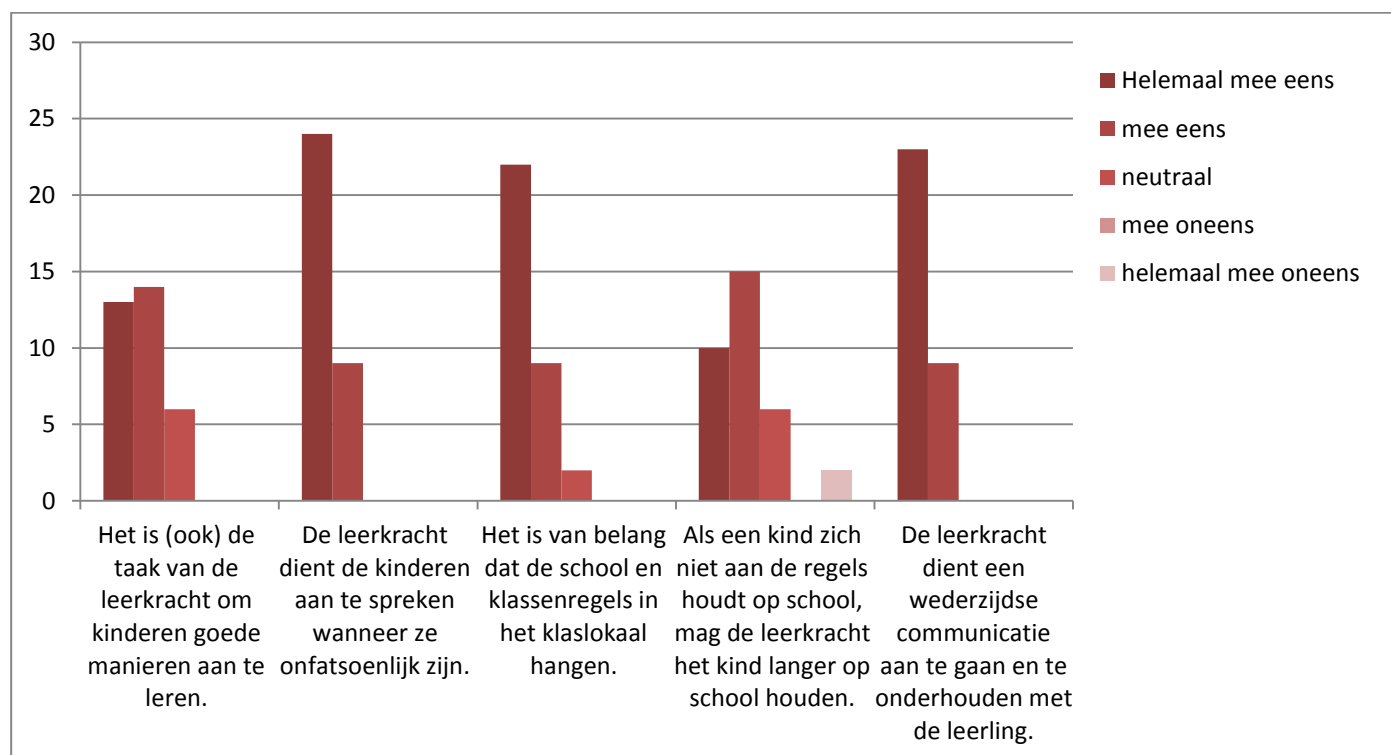
de tien-minuten-gesprekken gebruik zullen maken. Ze vinden het belangrijk dat leerkrachten ouders goed bij hun kind betrekken.

In de volgende stelling gaat het over de hulp die ouders moeten bieden aan de school. In deze stelling is een totaal van minimaal 3 keer per jaar aangegeven. Evenals bij de eerste vraag zijn de meningen hierover verdeeld. Er zijn ouders die het hier volledig mee eens zijn, maar er zijn ook ouders die het hier niet mee eens zijn. Het grootste gedeelte is het hier mee eens.

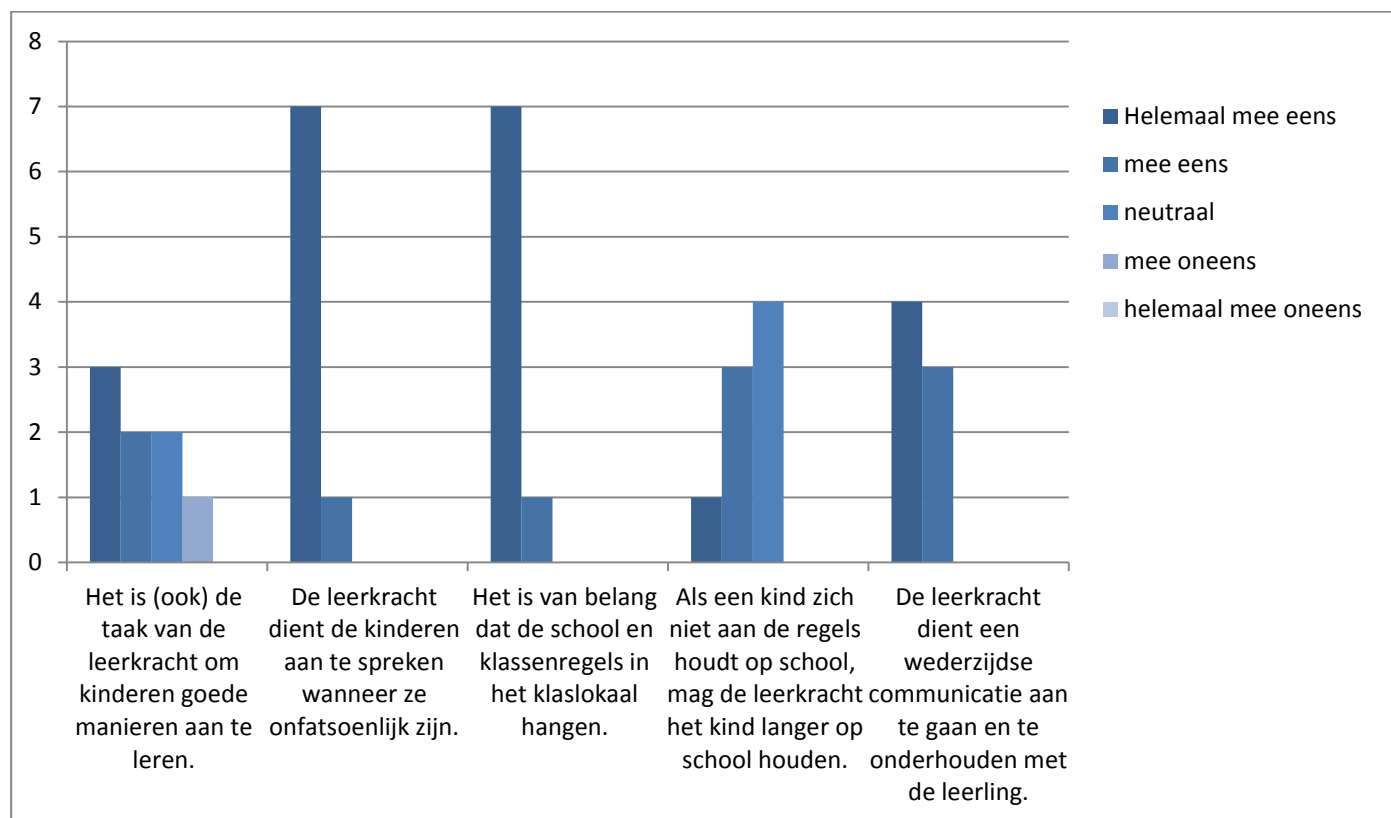
In de laatste stelling van dit onderwerp, wordt duidelijk dat ouders vinden dat ze altijd bij de leerkracht terecht moeten kunnen als er iets is voorgevallen met hun kind.

Zoals eerder vermeld, vinden ouders de voortgang van hun kind van belang. In grafiek 3 kunt u het totaal plaatje van dit onderwerp nog eens bekijken. Uit de stellingen van dit onderdeel is duidelijk te zien dat ouders bij leerkrachten terecht moeten kunnen, en andersom. Alles voor de voortgang van hun kind.

3.2.4 Uitkomsten opvoeding op school

Figuur 5: Uitkomsten contact met school door ouders

Figuur 6: Uitkomsten contact met school door leerkrachten

Conclusie uitkomsten opvoeding op school

Het derde onderdeel van de enquête gaat over de opvoeding op school. In dit deel wordt beoordeeld of ouders vinden of er opvoeding op scholen moet plaats vinden. Figuur 5 en figuur 6 zijn goed te vergelijken. Hieruit komt naar voren dat de ouders en leerkrachten op één lijn zitten bij deze onderwerpen over de opvoeding op school.

Uit de theorie kwam naar voren, dat er wel degelijk wordt opgevoed op school. In dit onderdeel werd onderzocht of ouders er ook zo over dachten. In de uitkomsten van de enquête, die te vinden zijn in grafiek 5, is te zien dat ouders van mening zijn dat opvoeden ook op school moet gebeuren. Dit is al te zien aan de eerste stelling die ouders mochten beantwoorden: *“Het is (ook) de taak van de leerkracht om kinderen goede manieren aan te leren”*. Ouders hebben deze stelling allemaal positief beoordeeld. Alle ouders zijn het hiermee eens. Opvoeding hoort ook op school thuis. Dit is een samenvattende stelling van de rest van de stellingen. Op de stelling: *“De leerkracht dient de kinderen aan te spreken wanneer ze onfatsoenlijk zijn”* wordt voornamelijk instemmend gereageerd. Fatsoenlijk gedrag leren hoort bij goede manieren leren, hierdoor kun je deze vragen met elkaar vergelijken. Dit kun je ook zien in de uitkomsten, ook hier zijn alle ouders mee eens.

Ouders vinden het belangrijk dat de school en klassenregels in het klaslokaal hangen. Kinderen kunnen ze elke dag lezen en erachter komen wat wel en niet mag op school. In grafiek 5 kun je aflezen dat er geen enkele ouder is die dit onbelangrijk vindt. Leerkrachten moeten de school en klassenregels in de klas hangen. Bij de volgende stelling *“Als een kind zich niet aan de regels houdt op school, mag de leerkracht het kind langer op school houden”* komt geen eenzijdige mening naar voren. De meeste ouders zijn het hier wel mee eens. Toch zijn er ook ouders die hier geen mening over hebben of die het niet met de stelling eens zijn. Hieruit kun je concluderen dat leerkrachten kinderen langer op school mogen houden, mits ze dit tegen de ouders hebben gezegd die staan te wachten op hun kind. Dit is aangegeven in de enquêtes die met oneens zijn beantwoord. In de laatste stelling wordt duidelijk dat de leerkracht een wederzijdse communicatie met de leerling dient te onderhouden.

In dit gedeelte van de enquête wordt duidelijk dat ouders met elkaar op één lijn zitten. De stellingen die bij dit onderdeel moesten worden beoordeeld zijn allemaal met eens beantwoord. Hieruit kun je concluderen dat ouders de opvoeding op school van groot belang vinden. De ouders van deze school vinden opvoeding in zijn geheel belangrijk. Dit kun je terug zien in het eerste gedeelte van de enquête ‘de opvoeding thuis’.

*“Het is (ook) de taak
van de leerkracht om
kinderen goede
manieren aan te leren.”*

3.2.5 Uitkomsten overige vragen

Aan het einde van de vragenlijst konden de onderzoekseenheden de ouderbetrokkenheid van de school beoordelen met een cijfer. Er zijn verschillende resultaten uitgekomen. Hieronder zijn de resultaten te bekijken.

Cijfer	4	5	6	7	8	9	10
Eenheden	1	1	4	10	15	1	1

Tabel 2: Resultaten ouderbetrokkenheid door ouders

Zoals u kunt zien zijn er meer positieve beoordelingen dan negatieve beoordelingen, meer voldoende dan onvoldoende. Hieruit kunt u concluderen dat de ouderbetrokkenheid op school hoog is. De eenheden hebben gelegenheid gekregen om opmerkingen of aanbevelingen op te noemen in de enquête. De volgende opmerkingen zijn genoemd door de onderzoekseenheden:

- Als kinderen ouder worden komen ouders minder vaak op school. Er is dan soms te weinig contact tussen de ouders en de leerkracht.
- Er moet meer contact zijn tussen de ouders en de leerkrachten. Dit is vooral van belang als het niet goed gaat met een kind.
- Er is weinig behoefte aan de project- inloopavonden. Dit zouden de leerkrachten op de ochtend kunnen organiseren.
- De school is soms wat magertjes met het verstrekken van informatie. Ouders en kinderen weten soms niets van veranderingen. Als ze de veranderingen wel weten, weten ze dit pas laat.
- Leerkrachten moeten op tijd aan de ouders doorgeven als er problemen zijn met een kind. Dit kan veel onnodige problemen voorkomen.

In de opmerkingen van de onderzoekseenheden zijn overeenkomsten te vinden. De onderzoekseenheden vinden vooral dat de leerkrachten op school te weinig contact hebben met de ouders van de kinderen. Hier gaat het om de onderzoekseenheden die opmerkingen hebben opgeschreven. De meeste onderzoekseenheden hebben geen opmerkingen of aanbevelingen genoemd.

3.3 Mondeling interview

Naar aanleiding van de deelvraag: “Wat verstaat de school onder ouderbetrokkenheid en opvoeding op school? Hoe gaat de school ermee om?” is bij de directrice van de school een mondeling interview afgenomen. Uit het mondeling interview kwam naar voren dat de school de kinderen vooral zo wil opvoeden dat de school op één lijn zit met de ouders. Het kind wordt voor het grootste deel door de ouders gevormd, hierdoor moeten leerkrachten zich aanpassen aan de ouders. Volgens de directrice is de ouderbetrokkenheid bij hun op school erg hoog.

Als we naar de literatuur kijken, worden de meeste vormen van ouderbetrokkenheid gebruikt op school. De school wil de ouders zoveel mogelijk bij de voortgang van het kind betrekken. Ouders kunnen gebruik maken van verschillende vormen van ouderbetrokkenheid. Het mondeling interview is bijgevoegd in de bijlage van dit onderzoek.

4. Verantwoording onderzoek

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zullen de keuzes die gemaakt zijn voor het onderzoek worden verantwoord. In het eerste hoofdstuk is de theorie over de onderwerpen ouderbetrokkenheid en opvoeding bestudeerd. Het boek van Baarda & De Goede (2006) vertelt veel over onderzoek doen. Uit de theorie is een onderzoeksinstrument gekomen. Voor dit onderzoek wordt de enquête gebruikt. Hier kunt u in de komende paragrafen meer over lezen. Het onderzoek is uitgevoerd op CBS de R in Dokkum.

4.2 Probleemstelling en onderzoeksvraag

De probleemstelling is samen met de directrice van CBS de R opgesteld. Op CBS de R wordt ervaren dat er steeds meer afwijkend gedrag wordt getoond door de leerlingen. De leerlingen proberen steeds meer de grens op te zoeken. Er wordt gestreefd naar een doorgaande lijn tussen de opvoeding thuis en op school. Ouderbetrokkenheid is hierbij van belang. Naar aanleiding van deze probleemstelling is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: *“In welke mate is er sprake van ouderbetrokkenheid met betrekking tot opvoeding thuis en betrokkenheid op school op CBS de R?”*

De onderzoeksvraag is een frequentievraag, omdat er wordt onderzocht in welke mate ouderbetrokkenheid van belang is bij de opvoeding van kinderen. Een frequentievraag wordt door Baarda en de Goede (2006) als volgt omschreven: bij een frequentievraag gaat het meestal om een beschrijving. Je wilt weten wat onderzoekseenheden weten en waar ze behoefte aan hebben.

4.3 Onderzoekontwerp

Er is gekozen voor een surveyonderzoek. Zoals Baarda & De Goede (2006) aangeeft worden bij een surveyonderzoek in de regel bij een groot aantal onderzoekseenheden gegevens verzameld via systematische ondervraging of observatie. Meestal wordt er bij een surveyonderzoek een steekproef gedaan uit een omschreven grote populatie en gaat het om één meting op één bepaald moment of in één bepaalde periode. Dit wordt ook wel momentopname genoemd.

Voor dit onderzoek is een meting gepland op een bepaald moment. Meerdere metingen zijn voor dit onderzoek niet van belang.

4.4 Onderzoeksinstrument

Voor dit onderzoek is gekozen voor een zelfontworpen vragenlijst over ouderbetrokkenheid en opvoeding. Deze vragenlijst hoeft maar eenmaal te worden afgenomen. Hier is voor gekozen, om een beeld te verkrijgen, hoe ouders denken over de ouderbetrokkenheid en de opvoeding bij hun op school. Dit onderzoeksinstrument is terug te vinden in bijlage 1 van dit verslag.

De vragenlijsten zijn uitgedeeld in november 2013 aan de ouders van de kinderen van de bovenbouw. Door de vragenlijst in te zetten moet er een duidelijk beeld kunnen worden gegeven over de ouderbetrokkenheid op de basisschool. Er is gekozen om alleen gesloten vragen te gebruiken in dit onderzoek. Hierdoor kunnen de vragenlijsten goed en duidelijk worden uitgewerkt. De vragenlijsten van leerkrachten en ouders kunnen worden vergeleken. Dit is voor het onderzoek niet van belang, maar het kan interessant zijn om te vergelijken of de visie van ouders en leerkrachten hetzelfde zijn.

Baarda en De Goede (2006) beschrijven een interview als de aangewezen methode voor dataverzameling wanneer je iets wilt weten over attitudes, opinies, gevoelens, gedachten of kennis. Dit is de aangewezen methode voor dit onderzoek, omdat het onderzoek uit moet wijzen hoe ouders denken over ouderbetrokkenheid en opvoeding. Baarda en De Goede (2006) kennen voor- en nadelen van een interview. De verkregen informatie is niet altijd even betrouwbaar, doordat mensen zich niet altijd bewust zijn van hun gedrag. Ook sociale wenselijkheid kan een negatieve invloed hebben op de betrouwbaarheid van interviewgegevens. Verder vormt de non-respons een probleem bij interviews; er kunnen selecte groepen door ontstaan. Een groot voordeel van een schriftelijk interview die Baarda en De Goede (2006) noemen, is dat je in korte tijd veel mensen kunt bereiken. Het heeft bovendien een anoniemer karakter dan een mondeling interview.

4.5 Variabelen en onderzoekseenheden

Onderzoekseenheden zijn volgens Baarda en De Goede (2006) wie, waarbij of waarover gegevens worden verzameld. De onderzoekseenheden zijn in dit geval de ouders van de kinderen van CBS de R in Dokkum. Baarda en De Goede (2006) maken onderscheid in afhankelijke variabelen en onafhankelijke variabelen. De ouderbetrokkenheid is de variabele die wordt gebruikt om de variabelen opvoeding thuis en betrokkenheid op school te meten. Een onafhankelijke variabele is een variabele die men gebruikt om voorspellingen op te baseren, de ouderbetrokkenheid is hier de onafhankelijke variabele. De opvoeding thuis en de betrokkenheid op school is de variabele waarover een voorspelling wordt gedaan, dit is de afhankelijke variabele.

4.6 Testfase

De testfase is gedaan door vijf willekeurige personen. Allereerst is er een Pabo-student gevraagd of zij de vragenlijst in wilde vullen en beoordelen. Zij heeft de theorie ook doorgenomen en weet waar het over gaat. Ze heeft advies gegeven om een aantal dingen te veranderen. Vervolgens heeft iemand de enquête gemaakt en beoordeeld die haar master of Business Administration heeft behaald aan de Rijksuniversiteit in Groningen. Ze heeft veel ervaring met onderzoeken. Met dank aan haar is de vragenlijst gecontroleerd op spelling en op de concrete vraagstelling. Daarna hebben ouders van kinderen de vragenlijst nog in kunnen vullen. Ze hadden niets aan te merken op de vragenlijst en vonden het gereed voor gebruik. Voor de zekerheid hebben twee willekeurige personen in de vriendengroep de vragenlijst nog mogen beoordelen, ook zij hadden er niets op aan te merken. De directrice heeft de vragenlijst nog kunnen beoordelen voordat de ouders van de bovenbouw de vragenlijst in mochten vullen. Er zijn verder geen problemen geconstateerd. De vragenlijst is verder niet meer aangepast.

4.7 Storende factoren

Een vragenlijst kent voor- en nadelen. Dit is al eerder in dit hoofdstuk genoemd. Een vragenlijst is gemakkelijk af te nemen in een relatief korte tijd. Je kunt hierdoor veel mensen bereiken. Een storende factor is dat je bij gesloten vragen er niet achter komt waarom eenheden een antwoord hebben gegeven. Tijdens dit onderzoek hebben ongeveer de helft van de eenheden de vragenlijst ingevuld. Dit is een betrouwbaar aantal om het onderzoek uit te kunnen voeren.

4.8 Populatie (N) en steekproef (n)

Voordat je met een onderzoek begint moet je afbakenen over welke verzameling eenheden je onderzoek gaat doen, de populatie (Baarda & De Goede, 2006). De ouders van de kinderen en alle

leerkrachten van CBS de R doen mee aan dit onderzoek, dit is de populatie van dit onderzoek. Dit zijn ook de onderzoekseenheden. Onderzoekseenheden zijn volgens Baarda en De Goede (2006) wie, waarbij of waarover gegevens worden verzameld.

Als je niet de gehele populatie maar slechts een deel daarvan in het onderzoek betreft, spreken we van een steekproef (Baarda & De Goede, 2006). De steekproef in dit onderzoek zijn de ouders van de kinderen van groep 5 t/m 8 van CBS de R in Dokkum.

4.9 Respons

Baarda en De Goede (2006) beschrijven respons als volgt: dat deel van de steekproef dat in feite meedoet aan het onderzoek. De vragenlijsten zijn uitgedeeld aan 76 ouders van kinderen van CBS de R en er zijn 33 vragenlijsten ingevuld door de ouders (respons). Ongeveer 45% van de ouders heeft dus de vragenlijst ingevuld.

4.10 Betrouwbaarheid en validiteit

De betrouwbaarheid wordt in Baarda en De Goede (2006) beschreven als de mate waarin een meting niet afhankelijk is van toeval. Doordat het onderzoek wordt gedaan met een schriftelijke vragenlijst is de vragenlijst betrouwbaarder dan met een mondelinge vragenlijst. Dit komt doordat de onderzoekseenheden minder gevoelig zijn voor sociale wenselijkheid. Ze durven meer eerlijke antwoorden te geven. De vragenlijst die in dit onderzoek wordt gebruikt is betrouwbaar, omdat er zoveel mogelijk naar feiten worden gevraagd. Dit is gekozen omdat onderzoekseenheden zich vaak niet bewust zijn van hun eigen gedrag. We kunnen vaststellen dat dit onderzoek zo betrouwbaar mogelijk is.

Valide wordt in Baarda en De Goede (2006) omschreven als dat wat je gemeten moet hebben, wat je beoogde te meten. Bij de vragenlijst die voor dit onderzoek is opgesteld, kan dit gezien worden aan de vijfpuntschaal. Voor elke vraag is er maar één antwoord mogelijk en er wordt in elke vraag maar een ding tegelijk gevraagd. De vragen zijn geformuleerd aan de hand van het theoretisch onderzoek dat vóór het praktijkonderzoek is gedaan.

5. Conclusies en aanbevelingen

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zullen de conclusies worden getrokken naar aanleiding van de enquête en het mondeling interview. In hoofdstuk 3 zijn er al een aantal conclusies getrokken na elk onderdeel van de enquête. Er zal antwoord worden gegeven op de onderzoeksvraag: *“In welke mate is er sprake van ouderbetrokkenheid met betrekking tot opvoeding thuis en betrokkenheid op school op CBS de R?”* Aan het einde van dit hoofdstuk worden er aanbevelingen gegeven om het onderzoek voort te zetten. Uit de aanbevelingen wordt iets gekozen dat kan worden ontworpen door de onderzoeker van dit onderzoek.

5.2 Conclusie

Op CBS de R zijn enquêtes uitgedeeld aan de ouders van de kinderen van de bovenbouw. Er zijn 76 enquêtes uitgedeeld en er zijn 33 terug ontvangen. In eerste instantie was er een andere onderzoeksvraag opgesteld. Doordat er geen antwoord op de onderzoeksvraag kon worden gegeven aan de hand van de enquête, is de onderzoeksvraag enigszins veranderd. De enquête zal een volgende keer anders moeten worden opgesteld om een goed antwoord te krijgen op de onderzoeksvraag. Er zijn genoeg enquêtes ingevuld om het onderzoek betrouwbaar uit te voeren.

Om erachter te komen wat de school onder ouderbetrokkenheid verstaat is er een mondeling interview afgenomen bij de directrice van de school. Dit mondeling interview is terug te lezen in de bijlage en er is een korte beschrijving gegeven in paragraaf 3.3. Uit dit interview komt duidelijk naar voren waar de school naar streeft. De school wil bepaalde waarden en normen nastreven in overeenstemming met de ouders. Ze willen op één lijn zitten met de ouders. Volgens P. de Vries (2010) zijn er verschillende wetenschappelijke onderzoeken uitgevoerd, die kunnen aantonen dat leerlingen er beter van worden dat er wordt geïnvesteerd in ouderbetrokkenheid. De vele vormen van ouderbetrokkenheid die de directrice benoemt, toont aan dat de school ouderbetrokkenheid van groot belang vindt. In vergelijking met de literatuur, komen de verschillende vormen van ouderbetrokkenheid van de school overeen met de verschillende vormen die worden genoemd in de literatuur. De school probeert de ouders zoveel mogelijk te betrekken met de voortgang van hun kind. De directrice vindt dat de ouderbetrokkenheid op school hoog is. Uit de enquête is gebleken dat de meeste ouders het hier mee eens zijn. Ouders geven de ouderbetrokkenheid van de school gemiddeld het cijfer 7.3.

Ouders vinden het van belang om er te zijn voor hun kinderen buiten school om. Dit blijkt uit de enquête. Een heel klein gedeelte brengt hun kinderen soms naar de buitenschoolse opvang. Ouders zijn het er over het algemeen mee eens dat ze er voor hun kinderen moeten zijn na schooltijd. Leerkrachten en ouders zijn partners bij het opvoeden (P. de Vries, 2010). Zo kunnen we zien dat leerkrachten en ouders op één lijn zitten bij de vragen die worden gesteld over de thuissituatie. Omdat we willen dat ouders en leerkrachten op één lijn zitten, tijdens het opvoeden van het kind is er besloten om een spel te ontwerpen voor een ouderavond. Met dit spel wordt getracht inzicht te verkrijgen in de denkwijze van ouders en leerkrachten met betrekking tot opvoeden en ouderbetrokkenheid. Dit spel kunnen leerkrachten meerdere keren gebruiken voor een ouderavond.

Ouderbetrokkenheid heeft een positief effect op de leerresultaten van het kind (P. de Vries, 2010). Het is dus van belang dat ouders een bijdrage leveren op school, ze hebben een belangrijke bijdrage op de ontwikkeling van het kind. Ouders zijn belangrijk in de relatie tussen de school en de leerling. Uit de enquêtes komt naar voren dat ouders het belangrijk vinden om goed te worden betrokken bij de voortgang van het kind. Sommige ouders vinden dat ze niet goed genoeg worden betrokken. Er zou meer contact moeten zijn tussen de ouders en leerlingen in de bovenbouw. Over het algemeen zijn ouders tevreden over het contact met de school.

In het laatste deel van de enquête komt naar voren dat de opvoeding ook op school moet gebeuren. De opvoeding gebeurt thuis maar ook op school. Leerkrachten horen kinderen te corrigeren als dit nodig is. Ze moeten kinderen goede manieren aan leren. Het moet niet zo zijn dat kinderen denken dat ze op school meer mogen doen dan thuis. Leerkrachten mogen kinderen langer op school houden als kinderen zich niet aan de regels houden. Dit horen ze dan wel te melden bij de desbetreffende ouders.

Ouders vinden opvoeding de verantwoordelijkheid van zichzelf. Opvoeding thuis en op school vinden ze belangrijk. Zoals al eerder vermeld, is de ouderbetrokkenheid op school hoog. Een aantal punten kunnen worden verbeterd. Deze punten worden toegelicht in de volgende paragraaf 'Aanbevelingen'.

5.3 Aanbevelingen

In de conclusie kon u lezen dat de ouderbetrokkenheid van CBS de R positief is beoordeeld. Ouderbetrokkenheid is een belangrijk begrip in het onderwijs en wordt veel gebruikt. Er zijn altijd bepaalde dingen die beter kunnen op een school. Hiervoor zijn een aantal aanbevelingen opgesteld. Deze aanbevelingen zijn hieronder beschreven.

5.3.1 Meer informatie verstrekken in de bovenbouw

Leerkrachten kunnen nog meer informatie verstrekken als het gaat om de voortgang van de kinderen. Als er kinderen zijn waar het niet goed mee gaat, moeten leerkrachten contact houden met de ouders. Leerkrachten kunnen individueel mailcontact houden met ouders van moeilijk lerende kinderen. Ze kunnen bijvoorbeeld het werk bespreken, dat de leerlingen hebben gedaan.

Als er veranderingen plaatsvinden in de klas of op school kan de groepsleerkracht een gezamenlijke mail versturen naar de desbetreffende ouders. Dit zal tijdig moeten gebeuren, zodat ouders hier rekening mee kunnen houden.

Ouders vinden het nooit vervelend om informatie te krijgen dat over hun kind gaat. Ouders willen alles weten van hun kind (zie paragraaf 2.2.3).

5.3.2 Koffie-uurtje

Om de ouderbetrokkenheid op school nog groter te maken, is het goed om een moment in te lassen voor ouders, waarin zij vragen kunnen stellen over hun kind. Leerkrachten kunnen contacten onderhouden met ouders en ouders kunnen hun verhaal kwijt bij de leerkracht. Ouders kunnen contacten maken met andere ouders van kinderen. Er is aangegeven dat ouders van kinderen in de bovenbouw niet meer veel contact hebben met de school. Dit komt doordat ouders hun kinderen niet meer naar school hoeven te brengen. Door een koffie-uurtje aan het einde van de dag in te lassen, kunnen ouders weer meer contact krijgen met de school. Dit koffie-uurtje kan maandelijks plaats vinden. Dit hoeft niet vaker plaats te vinden, anders is er een kans dat er geen ouders meer komen, omdat het te vaak plaats vindt.

5.3.3 Ouderavond

Er kan een ouderavond worden georganiseerd. Hierbij kan een spel worden ontworpen dat gaat over ouderbetrokkenheid en opvoeding. Het doel van het spel is om te kijken of ouders en leerkrachten op één lijn zitten tijdens de opvoeding. Bij dit spel kan veel worden gediscussieerd. De ouders kunnen bepaalde dingen herkennen wat andere ouders vertellen. Door dit spel te gebruiken bij een ouderavond wordt het een avond met leuke en leerzame activiteiten. Leerkrachten en ouders kunnen van elkaar leren.

Wanneer de aanbevelingen zullen worden uitgevoerd zullen er nog meer ouders een positief beeld krijgen van de school. Het spel dat kan worden gebruikt bij de ouderavond wordt aan de hand van dit onderzoek ontworpen.

Literatuurlijst

Boeken:

Alkema, E. Tjerkstra, W. Kuipers, J. & Lindhout, C. (2011). *Méér dan onderwijs*. Assen: Van Gorcum BV.

Baarda, D., & de Goede, M. (2006). *Basisboek Methoden en Technieken, Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwantitatief onderzoek*. Groningen: Noordhoff Uitgevers.

Berding, J. & Pols, W (2009). *Schoolpedagogiek*. Groningen/Houten: Noordhoff uitgevers.

Janssen, H. (2011). *Samen opvoeden, oriëntatie op pedagogische werkvelden*. Bussum: Coutinho.

Molen, van der, IJ. (1993) *Opvoedingstheorie en opvoedingspraktijk*. Groningen: Wolters-Noordhoff.

SLO, nationaal expertisecentrum voor leerplanontwikkeling (2007). *De effecten van nieuwe media op jongeren van 12-14 jaar*. Enschede: SLO.

Vries, de, P. (2008). *Met ouders kom je verder*. Amersfoort: CPS.

Woltjer, G. & Janssens, H. (2010). *Hoe ga je om met kinderen op school?*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.

Websites:

8. Centrum voor jeugd en gezin (2013) Wat kan een basisschoolkind met media?

Geraadpleegd op 02 – 10 – 2013 via

<http://www.cjg.nl/basisschoolkind/media>

9. Ouderbetrokkenheid (2010) Wat is ouderbetrokkenheid? Geraadpleegd op 09 – 10 – 2013 via

http://www.ouderbetrokkenheid.nl/content.php?var_content=107

10. Wij-leren (2013) Het pedagogisch klimaat. Geraadpleegd op 30-10-2013 via

<http://wij-leren.nl/pedagogisch-klimaat-artikel.php>

Bijlagen

Bijlage 1: Enquête voor ouders en leerkrachten

Aan de ouders/verzorgers en leerkrachten van CBS De R,

Mijn naam is Klaske Komrij en ik ben vierdejaars studente aan Stenden Hogeschool te Leeuwarden. Vanaf februari 2014 begin ik met mijn LIO-stage op de R. Voordat ik hiermee kan beginnen ben ik bezig met mijn afstudeeronderzoek. Mijn onderzoek valt binnen de minor 'Special Educational Needs' en gaat over opvoeding en ouderbetrokkenheid. Het onderzoek bestaat uit een theoretisch gedeelte en een praktisch gedeelte. Voor het praktische gedeelte doe ik een aantal onderzoeken op school. Om een duidelijk beeld te krijgen van de opvoeding en de ouderbetrokkenheid thuis en op school, heb ik uw hulp nodig. Graag zou ik uw medewerking hiervoor vragen.

Uw gegevens zullen vertrouwelijk worden behandeld en de vragenlijst zal ongeveer vijf minuten van uw tijd in beslag nemen.

Zou u deze vragenlijst voor woensdag 27 november 2013 in willen leveren bij de groepsleerkracht van uw kind?

Alvast bedankt voor het invullen van de vragenlijst!

Met vriendelijke groet,
Klaske Komrij

Vragenlijst

Persoonlijke gegevens

1. Vanuit welke rol vult u deze enquête in?

- ☐ Ouder/ verzorger
- ☐ Leerkracht (Ga naar vraag 9)

2. Wat is uw geslacht?

- ☐ Man
- ☐ Vrouw

3. Wat is het geslacht van uw kind?

- ☐ Jongen
- ☐ Meisje

4. In welke groep zit uw kind?

- ☐ Groep 5
- ☐ Groep 6
- ☐ Groep 7
- ☐ Groep 8

5. In welke leeftijdscategorie valt u?

- ☐ 30 jaar en jonger
- ☐ 31 t/m 40 jaar
- ☐ 41 t/m 50 jaar
- ☐ 51 jaar en ouder

6. Wat is u hoogst genoten opleiding?

- ☐ Lagere school/Basisschool
- ☐ MAVO
- ☐ HAVO/VWO
- ☐ MBO
- ☐ HBO
- ☐ Universiteit

7. Wat is uw burgerlijke staat?

- ☐ Getrouwd
- ☐ Samenwonend
- ☐ Alleenstaand

8. Maakt u gebruik van de buitenschoolse opvang?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Zo ja, hoe vaak per week? per week

Thuisituatie

Casus: Een jongen komt thuis van school en ploft lekker op de bank. Hij pakt wat te drinken en doet de televisie aan. Hij vindt het heerlijk om elke dag zo thuis te komen. Zijn moeder zit dan op haar kantoorje haar werk te doen en zijn vader werkt in een fabriek in de stad.

9. Als kinderen thuis komen, moeten ze opgevangen worden door hun ouders.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Helemaal mee oneens Helemaal mee eens

10. Huiswerk is de verantwoordelijkheid van de leerkracht en het kind, niet van de ouders.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Helemaal mee oneens Helemaal mee eens

11. Kinderen mogen zelf weten wanneer ze tv willen kijken.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Helemaal mee oneens Helemaal mee eens

12. Ouders of leerkrachten moeten controleren wat kinderen bekijken op de televisie.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Helemaal mee oneens Helemaal mee eens

Contact met school

Casus: Een meisje uit groep 6 wordt voortdurend gepest op school. Haar leerresultaten worden steeds minder. De groepsleerkracht heeft al contact gezocht met de ouders van het meisje. De ouders van het meisje kunnen geen tijd vinden om op school te komen.

13. Het is van belang dat ouders regelmatig op school komen (minimaal eens per maand).

☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Helemaal mee oneens Helemaal mee eens

14. De leerkrachten op school moeten ouders goed betrekken bij de voortgang van hun kind.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Helemaal mee oneens Helemaal mee eens

15. Het is van belang dat er een tienminutengesprek plaats vindt, na het uitreiken van het rapport aan een kind.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Helemaal mee oneens Helemaal mee eens

16. Van ouders mag verwacht worden dat ze drie keer per jaar helpen met een activiteit op school.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Helemaal mee oneens Helemaal mee eens

17. Als er iets is voorgevallen met een kind, moeten ouders direct bij de desbetreffende leerkracht aan kunnen kloppen.

☐☐☐☐☐

Helemaal mee oneens

Helemaal mee eens

18. Hoe vaak per schooljaar komt u bij ons op school? (ouders) per jaar

Opvoeding op school

Casus: Een jongen uit de groep komt vaak te laat op school. Hij speelt veel alleen en als iemand aan het trakteren is probeert hij twee traktaties te pakken. De leerkracht praat hierover met de jongen na school tijd.

19. Het is (ook) de taak van de leerkracht om kinderen goede manieren aan te leren.

☐☐☐☐☐

Helemaal mee oneens

Helemaal mee eens

20. De leerkracht dient de kinderen aan te spreken wanneer ze onfatsoenlijk zijn.

☐☐☐☐☐

Helemaal mee oneens

Helemaal mee eens

21. Het is van belang dat de school en klassenregels in het klaslokaal hangen.

☐☐☐☐☐

Helemaal mee oneens

Helemaal mee eens

22. Als een kind zich niet aan de regels houdt op school, mag de leerkracht het kind langer op school houden.

☐☐☐☐☐

Helemaal mee oneens

Helemaal mee eens

23. De leerkracht dient een wederzijdse communicatie aan te gaan en te onderhouden met de leerling.

☐☐☐☐☐

Helemaal mee oneens

Helemaal mee eens

Overig

24. Als u een cijfer mocht geven over het contact tussen de leerkrachten en de ouders op CBS de R, welk rapportcijfer zou u dan geven?

☐ 1☐ 6☐ 2☐ 7☐ 3☐ 8☐ 4☐ 9☐ 5☐ 10

25. Heeft u verder nog opmerkingen of aanbevelingen over de ouderbetrokkenheid op CBS de R?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zou u willen controleren of u alles hebt ingevuld?

Hartelijk dank voor uw medewerking!

Bijlage 2: Mondeling interview met de directrice over ouderbetrokkenheid en opvoeding

Wat verstaat u onder opvoeding op school?

Wij willen bepaalde waarden en normen nastreven op school. Dit zijn waarden en normen die vastgesteld zijn door het team. Het liefst willen we dezelfde waarden en normen nastreven dan de ouders van de leerlingen hier op school. We willen graag op een lijn zitten. Als je samen oplossingen wilt bedenken voor bepaalde dingen, moet je wel op een lijn zitten met de ouders. Vaak worden de kinderen het grootste gedeelte gevormd door de ouders. Kinderen zijn veel meer thuis dan dat ze op school zijn. Wij kunnen leerlingen niet veranderen.

Hoe groot is jullie ouderbetrokkenheid op school?

Als je het mij vraagt is de ouderbetrokkenheid bij ons op school erg groot. Wij vinden als team dat er veel communicatie moet zijn met de ouders. Helaas zijn er ouders die een andere mening hebben. De school krijgt soms commentaar dat er slechte ouderbetrokkenheid is. Natuurlijk verschillen de ouders hier ook in.

Hoe kun je dat zien dat de ouderbetrokkenheid groot is?

Bij ons op school kun je zien dat de ouders veel komen kijken op school. Er zijn veel contactmomenten met de ouders. Sommige contactmomenten zijn verplicht, zodat je contact hebt met alle ouders. We houden ouders op de hoogte qua resultaten van kinderen.

Aan welke vormen van ouderbetrokkenheid doen jullie?

Er zijn verschillende vormen van ouderbetrokkenheid waar wij aan doen:

- Informatieavond
- 2x per jaar een koffieochtend
- 10 minutengesprekken/kijkhalftuurtje
- Kennismakingsbezoek en indien gewenst huisbezoek
- Wekelijks informatie d.m.t. de babbelkrant
- Inloopavonden
- 2x per jaar rapport
- Mogelijkheid voor het aanvragen van een gesprek met de directeur
- Mogelijkheid voor het aanvragen van een gesprek bij de IB-er
- Laatste schooldag evenement

Bijlage 3: Onderzoeksopzet

<i>Naam student:</i> Klaske Komrij	<i>Minor-begeleider:</i> Dirk Korf
<i>Minor:</i> Sen	<i>Relatienummer:</i> 142972
<i>LIO-school:</i> CBS de R in Dokkum	
<i>Datum:</i> 12 september 2013	

Deel 1: Onderzoeksplan

1. Het onderwerp van mijn minor onderzoeksvraag is:
Ouderbetrokkenheid en opvoeding in het onderwijs. Het is van belang dat ouders en leerkrachten op een lijn zitten tijdens de opvoeding van het kind.
2. Ik kies voor dit onderwerp, omdat:
De directrice van de school heeft aangegeven, dat leerlingen steeds meer afwijkend gedrag vertonen. De leerlingen proberen steeds meer hun grenzen te verleggen. De directrice van de school denkt dat de opvoeding van tegenwoordig hiermee te maken heeft. Zo kwam de directrice met een verhaal over een jongen die kinderen schopte en uitschold. Het jongentje heeft een week bij de directrice op het kantoor zijn schoolwerk uitgevoerd. Op school dachten ze dat het jongentje hierdoor wel goed gedrag zou vertonen. Hiervoor kwam zijn vader op school. Zijn vader bleek het totaal met zijn zoon eens te zijn. Zo kun je zien dat de ouders en leerkrachten op een lijn moeten zitten tijdens het opvoeden van het kind. Het lijkt mij interessant om dit te gaan onderzoeken.
 - a. Mijn probleemstelling is:
Op CBS de R wordt ervaren dat er steeds meer afwijkend gedrag wordt vertoond door de leerlingen. Er wordt gestreefd naar een doorgaande lijn tussen de opvoeding thuis en op school. Ouderbetrokkenheid is hierbij van belang.
 - b. Mijn onderzoeksvraag: *“In welke mate is er sprake van ouderbetrokkenheid met betrekking tot opvoeding thuis en betrokkenheid op school op CBS de R?”*

Deelvragen uit de literatuur:

- Wat verstaan we onder opvoeding?
- Waar moet opvoeding naar leiden?
- Hoe ging de opvoeding er vroeger aan toe op school?
- Verschilt de opvoeding van een jongen en een meisje?

- Wat voor opvoedingsstijlen zijn er?
- Wat wordt er verwacht van de opvoeding op school?
- Wat bedoelen we met ouderbetrokkenheid?
- Wat voor verschillende vormen van ouderbetrokkenheid zijn er?

Deelvragen uit de praktijk:

- Wat verstaat de school onder ouderbetrokkenheid? Hoe gaat de school ermee om?
- Wat wordt er getolereerd door ouders thuis?
- Wat wordt er getolereerd door leerkrachten op school?

3. Ik denk van mijn activiteiten binnen de minor het volgende te leren:

Ik denk dat ik tijdens mijn minor leer wat het verschil is tussen de opvoeding thuis en de opvoeding op school. Ik wil komen te weten wat de invloed van de opvoeding op het gedrag op school is.

4. Mijn te ondernemen activiteiten zijn van belang voor kinderen in het basisonderwijs omdat:

De leerlingen hebben tegenwoordig steeds meer afwijkend gedrag. Het is belangrijk om hier een oorzaak voor te vinden, zodat het niet ten kostte gaat van andere leerlingen. Door dit te onderzoeken kunnen ouders en leerkrachten op een lijn komen te zitten tijdens de opvoeding.

5. Mijn voorlopige literatuurlijst ziet er dan als volgt uit:

1. Berding, J. & Pols, W (2009). *Schoolpedagogiek*. Groningen/Houten: Noordhoff uitgevers.
2. Centrum voor jeugd en gezin (2013) Wat kan een basisschoolkind met media? Geraadpleegd op 02 – 10 – 2013 via <http://www.cjg.nl/basisschoolkind/media>
3. Geel, van V (1995). *De orde in orde vernieuwd*. Baarn: Bakadidact.
4. Janssen, H (2011). *Samen opvoeden, oriëntatie op pedagogische werkvelden*. Bussum: Coutinho.
5. Molen, van der IJ (2004). *Opvoedingstheorie en opvoedingspraktijk*. Groningen: Wolters-Noordhoff.
6. Ouderbetrokkenheid (2010) Wat is ouderbetrokkenheid? Geraadpleegd op 09 – 10 – 2013 via http://www.ouderbetrokkenheid.nl/content.php?var_content=107
7. SLO, nationaal expertisecentrum voor leerplanontwikkeling (2007). *De effecten van nieuwe media op jongeren van 12-14 jaar*. Enschede: SLO.
8. Traas, M (1997). *Opvoeding in verandering*. Baarn: Intro.
9. Woltjer, G & Janssens, H (2010). *Hoe ga je om met kinderen op school?*

Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.

6. Ik ga de volgende activiteiten ondernemen in de praktijk:
 - Gesprek voeren met de directrice over opvoeding en ouderbetrokkenheid.
 - Enquêtes laten invullen door ouders van de leerlingen en door leerkrachten.
Deze enquêtes gaan over de opvoeding en over ouderbetrokkenheid.
7. Mijn werkzaamheden leveren het volgende concrete product op:
De enquêtes die de leerkrachten en ouders in kunnen vullen.
8. Mijn ruwe planning is:
 - Week 38:** Leren voor de onderzoekstoets
 - Week 39:** Leren voor de onderzoekstoets
 - Week 40:** Verdiepen in de theorie
 - Week 41:** Verdiepen in de theorie
 - Week 42:** Interview directrice en uitwerken
 - Week 43:** Enquêtes maken
 - Week 44:** Enquêtes afnemen
 - Week 45:** Start ontwerp
 - Week 46:** Ontwerpen
 - Week 47:** Scriptie afmaken
 - Week 48:** Scriptie afmaken
 - Week 49:** Scriptie afmaken
 - Week 50:** Scriptie afmaken
 - Week 51:** Alles afmaken en afronden

Verdere bijzonderheden zijn:

Er zijn verder geen bijzonderheden

Bijlage 4: Onderzoeklogboek

Datum	Actie	Tijd	Totale tijd per dag
<u>Dinsdag 3 september</u>	Minor SEN 1 ^e bijeenkomst bijgewoond.	10.15 – 11.45 = 1½ uur	1½ uur
<u>Donderdag 5 september</u>	Gesprek directrice CBS de R	9.00 – 10.00 = 1 uur	1 uur
Evaluatie week 36			
<i>Planning: brainstormen onderzoekontwerp en onderzoeksvraag</i>			
Deze week hebben we de eerste bijeenkomst gehad van de minor SEN. Het is me duidelijk geworden wat de minor inhoudt. Na de gezamenlijke bijeenkomst zijn we in groepjes uiteen gegaan. We hebben elkaar verteld wat we van plan waren. Er waren nog niet veel ideeën voor een onderzoeksvraag. Daarom heb ik een afspraak gemaakt met de directrice van de LIO-school. Deze afspraak heeft me geholpen om op verdere ideeën te komen voor een onderwerp voor mijn scriptie.			
<u>Dinsdag 10 september</u>	Minor Sen 2 ^e bijeenkomst bijgewoond. Gastdocent Autisme.	9.00 – 12.00 = 3 uren	3 uur
<u>Woensdag 11 september</u>	Hoorcollege onderzoek	11.15 – 12.00 = 45 minuten	4 uur en 45 minuten
	Samenvatten Baarda en de Goede basisboek methoden en technieken, hoofdstuk 1.	13.30 – 17.30 = 4 uren	
<u>Donderdag 12 september</u>	Samenvatten Baarda en de Goede basisboek methoden en technieken, hoofdstuk 2.	9.00 – 12.00 = 3 uren 13.00 – 14.30 = 1½ uur	4½ uur
<u>Vrijdag 13 september</u>	Samenvatten Baarda en de Goede basisboek methoden en technieken, hoofdstuk 3 & 4.	8.30 – 12.00 = 3½ uren 13.00 – 14.00 = 1 uur	6½ uur
	Literatuur zoeken voor onderzoek	14.30 – 16.30 = 2 uren	
Evaluatie week 37			
<i>Planning: Samenvatten voor de onderzoektoets en literatuur zoeken.</i>			

Deze week hebben we onze tweede bijeenkomst van de minor gehad. Eerst hadden we een inloop uur. Dit heeft me erg goed geholpen, want zo kon ik de meningen van andere studenten ook horen. Verder heb ik deze week een aantal hoofdstukken van het basisboek van Baarda en de Goede samengevat. Voor het onderzoek ben ik naar de bibliotheek geweest. Ik heb een aantal boeken gevonden over opvoeding die ik de komende weken kan gaan bestuderen.

<u>Maandag 16 september</u>	Samenvatten Baarda en de Goede basisboek methoden en technieken, hoofdstuk 5 – 5.4.	8.30 – 12.00 = 3 uren 13.00 – 13.30 = ½ uur	7 uren
	Eerste opzet onderzoeksplan maken	13.45 – 17.15 = 3½ uren	
<u>Dinsdag 17 september</u>	Minor SEN 3 ^e bijeenkomst, gastcollege passend onderwijs, individueel gesprek.	10.15 – 12.15 = 2 uren 13.00 – 14.00 = 1 uur	6 uren
	Samenvatten Baarda en de Goede basisboek methoden en technieken, hoofdstuk 5.4 t/m 6		
<u>Woensdag 18 september</u>	Hoorcollege onderzoek	8.45 – 09.30 = 45 minuten	4 uur en 45 minuten
	Samenvatten Baarda en de Goede basisboek methoden en technieken, hoofdstuk 7 & 8.	11.00 – 12.00 = 1 uren 13.30 – 16.30 = 3 uren	
<u>Donderdag 19 september</u>	Samenvatten Baarda en de Goede basisboek methoden en technieken, hoofdstuk 9.	09.00 – 12.00 = 3 uren	7½ uur
	Informatie zoeken op hbo-kennisbank.	13.00 – 14.30 = 1½ uren	
	Literatuur opvoeding doorlezen.	14.30 – 17.30 = 3 uren	
<u>Vrijdag 20 september</u>	Leren samenvattingen onderzoektoets.	09.00 – 12.00 = 3 uren 13.00 – 16.30 = 3½ uren	6½ uur

Evaluatie week 38

Planning: Samenvatten Baarda en de Goede en onderzoeksopzet maken.

In het begin van de week heb ik een gesprek met Dirk gehad. Dit heeft me goed geholpen, ik kan weer verder met mijn onderzoeksplan. Het begin van de onderzoeksopzet is er, maar hij is nog niet goedgekeurd. Hier wil ik de aankomende weken mee bezig. De rest van de week ben ik alleen maar bezig geweest met samenvatten van het basisboek van Baarda en de Goede. Dit zal ik nodig hebben voor het leren van de onderzoektoets.

<u>Maandag 23 september</u>	Responsiecollege onderzoek	12.45 – 13.30 = 45 minuten	7 uren en 45 minuten.
	Leren samenvattingen onderzoektoets.	09.00 – 10.30 = 1½ uren 14.30 – 18.00 = 3½ uren	
	Maken proeftoets.	19.00 – 21.00 = 2 uren	
<u>Dinsdag 24 september</u>	Onderzoektoets maken.	9.00 - 11.30 = 2 ½ uren	2 ½ uur

Evaluatie week 39

Planning: Leren voor de onderzoektoets en leren voor de Engelse moduletoets.

Deze week ben ik de laatste dagen voor de onderzoektoets hard bezig geweest om de toets te leren. Helaas heeft dit niet geholpen en heb ik de toets niet gehaald. De dagen na de toets kon ik niets doen voor mijn onderzoek. Dit omdat ik de Engelse moduletoets nog moet halen. Ik heb gekozen om dit voorrang te geven op het onderzoek.

<u>Maandag 30 september</u>	Hoorcollege onderzoekontwerp	10.30 – 11.15 = 45 minuten	45 minuten
<u>Dinsdag 1 oktober</u>	Toets Engels	9.00 – 10.00 = 1 uur	3 uren en 45 minuten
	Minor SEN 4 ^e bijeenkomst bijgewoond, individueel gesprek met Dirk.	10.15 – 12.00 = 1,45 uur 14.30 – 15.30 = 1 uur	
<u>Woensdag 2 oktober</u>	Literatuur opgezocht voor literatuuronderzoek opvoeding	10.30 – 12.00 = 1½ uur	4½ uren
	Onderzoeksplan in orde gemaakt.	13.00 – 15.00 = 2 uren	
	SDA-handleiding doorlezen	15.30 – 16.30 = 1 uur	
<u>Vrijdag 4 oktober</u>	Logboek bijwerken	08.30 – 12.00 = 3½ uren	8 uren
	Literatuur doorlezen, beantwoorden onderzoeksvraag 1.	13.30 – 17.30 = 4½ uren	

Evaluatie week 40

Planning: Onderzoekopzet en logboek bijwerken, beginnen met literatuuronderzoek.

Aan het begin van de week heb ik nog goed geleerd voor mijn Engelse moduletoets, gelukkig heb ik deze toets gehaald. Dit heeft me wel weer veel tijd gekost. Na de toets ben ik weer hard aan de slag gegaan met mijn onderzoek. Ik denk dat mijn onderzoeksvraag nu goed is. Mijn onderzoekopzet en mijn onderzoeklogboek heb ik bijgewerkt. Ook ben ik begonnen met het doorlezen en samenvatten van de literatuur over opvoeding. Dit valt me echter wel af hoeveel tijd dit kost.

<u>Maandag 7 oktober</u>	Literatuuronderzoek, bezig met onderzoeksvraag 2 & 3.	09.00 – 12.00 = 3 uren 13.30 – 16.30 = 3½ uren	3½ uren
<u>Dinsdag 8 oktober</u>	Minor SEN 5 ^e bijeenkomst bijgewoond, gastcollege leerplichtambtenaar.	10.15 – 12.15 = 2 uren	5 uren
	Literatuuronderzoek, verder uitwerken van onderzoeksvraag 2.	14.00 – 17.00 = 3 uren	
<u>Woensdag 9 oktober</u>	Planning maken voor de komende weken.	09.00 – 10.00 = 1 uur	7 uren
	Literatuuronderzoek, bezig met de onderzoeksvragen 4,5 & 6.	10.00 – 12.00 = 2 uren 13.00 – 17.00 = 4 uren	
<u>Donderdag 10 oktober</u>	Literatuuronderzoek, bezig met de onderzoeksvragen 4,5 & 6.	09.30 – 12.00 = 2½ uren 13.00 – 15.00 = 2 uren	6 uren
	Onderzoekopzet aanpassen.	15.30 – 17.00 = 1½ uur	
<u>Vrijdag 11 oktober</u>	Logboek bijwerken.	09.00 – 10.30 = 1½ uur	5 uren
	Literatuuronderzoek, bezig met onderzoeksvraag 7.	10.30 – 12.00 = 1½ uur 13.00 – 15.00 = 2 uren	

Evaluatie week 41

Planning: Literatuuronderzoek

Deze week ben ik vooral bezig geweest met mijn literatuuronderzoek. Ik ben al aardig opgeschoten. Het onderzoek kost veel tijd. In het begin van de week hebben we ons vijfde bijeenkomst van de minor SEN gehad. De leerplichtambtenaar kwam ons een college geven. Ook hebben we een O&O college gehad. Hier leer ik altijd veel van. Na deze week ben ik

weer aardig bij. Mijn onderzoeksvraag is weer veranderd: "In welke mate leidt ouderbetrokkenheid tot het optimaliseren van de relatie met school op het gebied van opvoeding?".

<u>Maandag 14 oktober</u>	Literatuurlijst bijwerken.	09.30 – 10.30 = 1 uur	6 uren
	Literatuuronderzoek, bezig met onderzoeksvraag 8.	10.30 – 12.00 = 1½ uur 13.00 – 16.30 = 3½ uur	
<u>Dinsdag 15 oktober</u>	Minor SEN 6 ^e bijeenkomst, gastcollege opbrengstgericht werken.	10.15- 12.15 = 2 uren	2 uren
<u>Woensdag 16 oktober</u>	Literatuuronderzoek, bezig met onderzoeksvraag 9.	10.00 – 12.00 = 2 uren 13.00 – 16.00 = 3 uren	5 uren
<u>Donderdag 17 oktober</u>	Literatuuronderzoek, bezig met onderzoeksvraag 10.	13.00 – 17.00 = 4 uren	4 uren
<u>Vrijdag 18 oktober</u>	Beginnen opstellen enquête.	08.30 – 12.00 = 3½ uur 13.30 – 16.30 = 3 uren	6½ uur

Evaluatie week 42

Planning: Beantwoorden van de onderzoeksvragen "het literatuuronderzoek" en beginnen met de enquête.

Bij de zesde minorbijeenkomst zijn mij een aantal dingen duidelijk geworden. Begin november moet ik een presentatie geven over mijn didactisch contract. Dit wordt nog een heel werk. Deze week heb ik de laatste informatie voor mijn literatuuronderzoek opgezocht. Het literatuuronderzoek moet ik nog goed in elkaar zetten. Vrijdag ben ik begonnen met het opstellen van de enquête. Mijn planning is nog steeds bij. Helaas moet ik de komende weken vooral leren voor de moduletoetsen. Hierdoor kan ik niet veel doen voor mijn scriptie.

<u>Woensdag 23 oktober</u>	Afmaken van de enquête	09.00 – 11.30 = 2½ uur	2½ uur
----------------------------	------------------------	------------------------	--------

Evaluatie week 43

Planning: Leren voor moduletoets 2.1

Deze week heeft mijn onderzoek even stil gelegen. Omdat dit mijn laatste kans was voor moduletoets 2.1 heb ik gekozen om hier goed voor te gaan leren. Ik heb woensdagochtend nog wel even mijn enquête proberen af te maken. Dit is niet helemaal goed gelukt, ik zal er nog een keer naar moeten kijken.

<u>Dinsdag 29 oktober</u>	Moduletoets 2.1 maken.	09.00 – 11.00 = 2 uren	5 uren
	Logboek bijwerken	13.00 – 15.00 = 2 uren	
	Inleiding schrijven enquête.	15.00 – 16.00 = 1 uur	
<u>Woensdag 30 oktober</u>	Inleiding schrijven literatuuronderzoek.	09.00 – 10.00 = 1 uur	6½ uur
	Onderzoeksoptzet bijwerken.	10.00 – 11.30 = 1½ uur	
	Literatuurlijst bijwerken.	13.00 – 14.00 = 1 uur	
	Eerste hoofdstukken literatuuronderzoek bekijken en verbeteren.	14.00 – 17.00 = 3 uren	
<u>Donderdag 31 oktober</u>	Laatste hoofdstukken literatuuronderzoek bekijken en verbeteren.	09.00 – 12.00 = 3 uren 13.00 – 14.00 = 1 uur	7 uren
	Powerpoint presentatie maken.	14.00 – 16.00 = 2 uren	
	Belangrijkste punten opschrijven voor de presentatie.	16.00 – 17.00 = 1 uur	

Evaluatie week 44

Planning: Didactisch contract afronden

Nadat ik mijn moduletoets heb behaald ben ik hard aan de slag gegaan met het afronden van mijn “didactisch contract”. Ik wist dat er nog veel moest gebeuren voordat ik mijn contract af zou hebben. Mijn literatuur had ik al deels af, ik had niet gedacht dat ik er nog zo’n werk van zou hebben. Gelukkig heb ik mijn literatuur nu wel af. Aankomende week wil ik nog wel even naar mijn enquête kijken, voordat ik alles in ga leveren.

<u>Maandag 4 november</u>	Enquête afmaken en afronden.	09.00 – 11.00 = 2 uren	5½ uren
	Didactisch contract printen en inbinden.	11.00 – 11.30 = ½ uur	
	Op school bezig met de O&O groep. Presentatie bespreken.	13.00 – 16.00 = 3 uren	
<u>Dinsdag 5 november</u>	Presentatie didactisch contract geven	13.30- 15.00 = 1½ uren	1½ uren

Evaluatie week 45

Planning: Presentatie geven en leren voor de moduletoets

Mijn presentatie is goed verlopen. Het didactisch contract heb ik helemaal afgerond en

inleveren. Nu is het dus afwachten op uitslag. Voor mijn onderzoek kon ik na de presentatie ook niet meer verder. Ik heb het onderzoek even stil gelegen, doordat ik me weer moet concentreren op de volgende moduletoets.

<u>Dinsdag 12 november</u>	Moduletoets 3.2 maken.	09.00 – 11.00 = 2 uren	4 uren
	Gesprek met Dirk over didactisch contract.	12.30 – 14.30 = 2 uren	
<u>Woensdag 13 november</u>	Enquête verbeteren.	09.00 – 12.00 = 3 uren	4½ uren
	Onderzoeksupzet bekijken en verbeteren.	13.00 – 14.30 = 1½ uren	
<u>Donderdag 14 november</u>	Afspraak directrice op de LIO-school	08.30 – 10.00 = 1½ uren	2½ uren
	Gesprek directrice uitwerken.	11.00 – 12.00 = 1 uur	
<u>Vrijdag 15 november</u>	Enquête goedgekeurd, enquête opsturen om het te laten beoordelen door willekeurige personen.	10.00 – 12.00	2 uren

Evaluatie week 46

Planning: enquête afmaken

Ik liep deze week een beetje vast. Nadat we een gesprek hebben gehad met Dirk, wist ik het even niet meer. Ik wist niet meer waar ik aan moest beginnen. Woensdagochtend ben ik gelijk aan de slag gegaan met het verbeteren van mijn enquête. Als die klaar is kan ik hem tenminste afnemen. Ik kreeg vrijdag bericht dat de enquête goed was gekeurd. De enquête heb ik voor beoordelingen doorgestuurd naar willekeurige personen. Ik heb al een aantal beoordelingen terug gekregen. Voor de komende week heb ik een afspraak gemaakt met Dirk. Ik hoop dat ik na deze afspraak weer verder kan met mijn onderzoek.

<u>Maandag 18 november</u>	Uitwerking beoordelingsfase van willekeurige personen.	09.00 – 10.30 = 1½ uren	4½ uren
	Doorlezen beoordeelde didactisch contract.	10.30 – 12.00 = 1½ uren	
	Doorlezen SDA-handleiding.	13.00 – 14.30 = 1½ uren	
<u>Dinsdag 19 november</u>	Gesprek Dirk over voortgang van het onderzoek.	08.45 – 09.45 = 1 uur	4 uren
	Enquêtes kopiëren en uitdelen op de LIO-school.	13.15 – 14.45 = 1½ uren	

	Onderzoeksofzet bijwerken.	15.30 – 17.00 = 1½ uren	
<u>Woensdag 20 november</u>	Literatuuronderzoek doorlezen, aanvullen en verbeteren.	09.00 – 12.00 = 3 uren 13.00 – 16.00 = 3 uren	6 uren
<u>Donderdag 21 november</u>	Logboek verbeteren en bijwerken.	09.30 – 12.00 = 2½ uren 13.00 – 14.30 = 1½ uren	4 uren
<u>Vrijdag 22 november</u>	Beginnen met hulpmiddel 1 in te vullen.	09.00- 11.00 = 2 uren	3 uren
	Logboek bijwerken	13.00 – 14.00 = 1 uur	
Evaluatie week 47			
<i>Planning: Didactisch contract verbeteren en enquêtes afnemen.</i>			
Dinsdag is voor mij een productieve dag voor mij geweest. Het gesprek met Dirk heeft me goed geholpen. Ik weet weer hoe ik verder moet en ik weet ook waar ik moet beginnen. De enquêtes zijn dinsdag ook uitgedeeld op mijn LIO-school. Deze kan ik aanstaande woensdag weer ophalen. Ik heb sinds deze week weer het idee dat ik weer een beetje op schema ben. Ik heb het idee dat ik weer verder kan werken. Aankomende week wil ik aan de slag om mijn eerste hulpmiddel in te vullen en ik wil de enquêtes analyseren. Van te voren wil ik hier een plan voor hebben gemaakt. Genoeg werk dus voor komende week!			
<u>Maandag 25 november</u>	Hulpmiddel 1 bijwerken.	13.00- 15.00 = 2 uren	4½ uren
	SDA-handleiding doorlezen, steekwoorden opschrijven.	16.00 – 17.00 = 1 uur	
	Begin format enquêtes uitwerken ontwerpen.	18.30 – 20.00 = 1½ uren	
<u>Dinsdag 26 november</u>	Format enquêtes uitwerken ontwerpen.	09.30 – 12.00 = 2½ uren.	5 uren
	Beschrijven van het praktijkonderzoek	13.00 – 15.30 = 2½ uren.	
<u>Woensdag 27 november</u>	Enquêtes ophalen van mijn LIO-school	10.30 – 11.30 = 1 uur	5 uren
	Gesprek met Joanneke	13.30 – 14.30 = 1 uur	
	Inleiding gemaakt voor praktijkgedeelte	16.30 – 17.30 = 1 uur	
	Eerste onderdeel enquêtes uitwerken	18.00 – 20.00 = 2 uren	
<u>Donderdag 28 november</u>	Alle resultaten van de enquêtes invoeren.	11.00 – 12.00 = 1 uur 12.30 – 14.00 = 1½	4½ uren

		uren 15:00 – 17:00 = 2 uren	
<u>Vrijdag 29 november</u>	Beginnen met verantwoording onderzoek.	11.00 – 12.00 = 1 uur 14.00 – 16.00 = 2 uren	3 uren
Evaluatie week 48			
<i>Planning: Enquêtes uitwerken en beginnen met het praktijkonderzoek</i>			
Aan het begin van deze week ben ik begonnen met een format te maken voor het uitwerken van de enquêtes. Zo kon ik woensdag direct beginnen met het uitwerken van de enquêtes. Deze week heb ik een gesprek gehad met Joanneke. Dit heeft me erg goed geholpen. Door haar heb ik nu goed in mijn hoofd hoe ik het allemaal wil hebben. Aan het einde van de week heb ik de enquêtes uitgewerkt en ben ik begonnen met mijn praktijkonderzoek. Nu heb ik het idee dat ik goed op weg ben.			
<u>Maandag 2 december</u>	Uitwerking verantwoording onderzoek.	09.30 – 12.00 = 2½ uren. 12.30 – 14.00 = 1½ uur	4 uren
<u>Woensdag 4 december</u>	Gesprek Joanneke	12.30 – 13.30 = 1 uur	1 uur
<u>Donderdag 5 december</u>	Conclusies schrijven bij de grafieken.	10.00 – 12.30 = 2½ uren 13.30 – 14.30 = 1 uur	5 uren
	Verdiepen in het ontwerp.	14.30 – 16.00 = 1½ uur.	
<u>Vrijdag 6 december</u>	Conclusie schrijven bij de laatste grafieken.	09.30 – 10.30 = 1 uur	2½ uren
	Inspiratie opdoen voor ontwerpen.	10.30 – 12.00 = 1½ uur	
Evaluatie week 49			
<i>Planning: Verantwoording onderzoek schrijven en conclusies schrijven.</i>			
Maandag ben ik begonnen met de verantwoording van het onderzoek te schrijven. Voor een gedeelte had ik dit al af. Helaas was ik aan het begin van de week ziek. Hierdoor kon ik minder aan mijn onderzoek doen. Woensdag heb ik weer een gesprek met Joanneke gehad. Hierna ben ik begonnen met het schrijven van de conclusies bij de grafieken die ik al had uitgevoerd. Dit vond ik moeilijker dan dat ik aan het begin dacht. Samen met Joanneke hebben we deze week besloten om mijn onderzoeksvraag te veranderen. Dit hebben we besloten omdat ik met mijn enquête geen antwoord kan krijgen op mijn onderzoeksvraag. Hierdoor vond ik het moeilijk om met de conclusie te beginnen van mijn scriptie. Ik had het idee dat ik geen conclusie kon schrijven zonder onderzoeksvraag. Volgende week heb ik weer een gesprek met Joanneke. Mijn doel is om volgende week mijn scriptie te kunnen inleveren.			

Maandag 9 december	Bijwerken logboek	09:30 – 10:30 = 1 uur	4½ uren
	Conclusie schrijven	10:30 – 12.00 = 1½ uur 13.00 – 13.30 = ½ uur	
	Aanbevelingen schrijven.	13.30 – 15.00 = 1½ uur	
Dinsdag 10 december	Doorlezen en verbeteren praktijkgedeelte	13.00 – 14.00 = 1 uur	4 uren
	Literatuuronderzoek doorlezen en veranderen	15.00 – 17.00 = 2 uren 19.00 – 20.00 = 1 uur	
Woensdag 11 december	Gesprek met Joanneke	09.00 – 10.30 = 1½ uur	4 uren
	Voorwoord, inhoudsopgave en inleiding schrijven.	11.00 – 13.30 = 2½ uren	
Donderdag 12 december	Literatuuronderzoek doorlezen en veranderen	10.00 – 12.00 = 2 uren 13.00 – 15.00 = 2 uren	4 uren
Vrijdag 13 december	De gehele scriptie doorlezen en afmaken	13.00 – 16.00 = 3 uren	3 uren
Evaluatie week 50 <i>Planning: Scriptie afronden</i> Afgelopen week was het zover dat ik mijn scriptie af kon ronden. Het kostte me meer werk dan dat ik had verwacht. De theorie is helemaal anders opgesteld en verbeterd. De rest van de scriptie is doorgelezen. Sommige dingen moesten nog worden veranderd. Woensdag heb ik nog een gesprek gehad met Joanneke. De onderzoeksvraag hebben we veranderd, zodat er een goede conclusie uit het onderzoek is gekomen. Gelukkig is alles goed gekomen. Ik ben blij met het resultaat.			